

pihvikarja

PIHVIKARJALIITON TIEDOTUSLEHTI

3 • 2017 (nro 29)

Pihvikarjastrategia

ketjun toiminnan kehittämiseksi

Ruotsissa **yhteistyöllä euro enemmän**

Kasvun raamit tehdään vasikkana

Pihvikarjaliitto 10 vuotta –
pihvikarjaa 7 vuosikymmenellä

www.pihvikarjaliitto.fi

Pääkirjoitus

Suomi on hyvä maa!

Seuraava Pihvikarja ilmestyy huhtikuussa!

Varaa ilmoitustilasi ajoissa!
armi.maenpaa@pihvikarjaliitto.fi
www.pihvikarjaliitto.fi

Pihvikarja

sisältö

Pääkirjoitus – Suomi on hyvä maa!	3
Tule mukaan Pihvikarjaliiton 10-vuotisjuhlaan	5
Pihvikarjastrategia on keskustelunavaus pihviketjun toiminnan kehittämiseksi	6
Kuinka sama temppu tehdään Suomessa?	10
Tulevaisuuspaneeli kannusti yhteistyöhön	14
Miten maataloustuotannon valvontaa voitaisiin kehittää?	16
Kasvun raamit tehdään vasikkana	18
Emotiloilla on kuivikepula	23
Tehokkuutta kuivalannan levitykseen	26
Villin lännen karjasta vahvaksi tuotantosunnaksi	30
Eväitä lähituottajan, ammattikeittiön ja tukkutoimijan yhteistyöhön	34
Liity jäseneksi	36
Yhteistyössä Pihvikarjaliiton kanssa	36
Pihvikarjayhdistykset	38
Pihvikarjaliiton hallitus	38

pihvikarja

PIHVIKARJALIITON TIEDOTUSLEHTI

JULKAISIJA:	Pihvikarjankasvattajien liitto ry
PÄÄTOIMITTAJA:	Antti Veräväinen
TOIMITUSPÄÄLLIKKÖ:	Susanna Heikkinen
LEHTITOIMIKUNTA:	Susanna Heikkinen
	Antti Veräväinen
	Leena Pakarinen
	Eeva-Kaisa Pulkka
ILMOITUSMYynti:	Armi Mäenpää, armi.maenpaa@pihvikarjaliitto.fi
KUVAT:	Kirjoittajat, rotuyhdistykset, yhteistyökumppanit, Pixabay, BigStockPhoto, Ingram Image
KANSIKUVA:	Johanna Ratia
PAINOPAikka:	Savion Kirjapaino
ULKOASU:	Neiti Sievänen, www.neitisievanen.fi

www.pihvikarjaliitto.fi

Suomi juhlii. Itsenäisyyttä on syytä juhlistaa. Sata vuotta sitten ajat olivat toisenlaiset. Suomesta uhkasi loppua vilja ja sen tuotimahdollisuudetkin olivat huonot. Ruokahävikkiä ei vuonna 1917 ollut. Ruokapula oli todellinen ongelma.

Nyt sata vuotta myöhemmin maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä toteaa, että ruoan tuotannon pitää olla keskiössä, kun EU:n maatalouspolitiikkaa uudistetaan.

Sata vuotta on pitkä aika, ja muutos on ollut melkoinen. Nykypäivän kuluttaja ei ymmärrä edes ajatella, että ruoasta on joskus ollut pula. Ruoan hävittämisestä on tullut osa ihmisten arkea. Ruoan jättäminen lautaselle on tavanomaista. Kauppojen hyllyt notkuvat ruokaa, ja asiakas voi vain valita mitä ostaa.

EU:n seuraavalla budjettikaudella maatalouteen suunnatut rahat ovat tiukassa. Turvallisuuteen halutaan lisätä rahaa, mutta lisäyksen ei pitäisi tapahtua vain maatalouden kustannuksella.

Budjetti on pienenevässä Britannian oltua nettomaksajana. Uudessa tilanteessa tuntuisi luonteelta, että muiden jäsenmaiden maksuosuuksia korotettaisiin yhden jäädessä joukosta pois.

Maatalouspolitiikan on uudistuttava. Sen uudistuminen on meidän viljelijöidenkin etu. Harjoitettava maatalouspolitiikka tarvitsee mahdollisimman laajan hyväksynnän. Vahvasti tulevaisuusorientoitunutta maatalouspolitiikkaa tarvitaan juuri tähän hetkeen. Muutos on nähtävä uutena mahdollisuutena.

Esimerkiksi eläinten hyvinvointiajattelu on koko yhteiskunnassa ihan eri tasolla kuin vaikkapa 30 vuotta sitten. Viljelijöiden on ensiarvoisen tärkeää olla tässä kehityksessä sisällä, mieluiten kuskin paikalla.

Maataloustukien saaminen on viimeisen kymmenen vuoden aikana vaatinut viljelijöiltä yhä kasvavia panostuksia eläinten hyvinvointiin ja ympäristön huomioimiseen. Luonnon monimuotoisuuden vaaliminen on myös tärkeää.

Ilmastomuutoksen torjunta ja hiilen sitominen kuuluvat todennäköisesti viljelijöiden kontolle jatkossa nykyistäkin enemmän. Meidän kannattaa osallistua keskusteluun jo nyt.

Yhteiskunnassa käyvä muutos on tuskin koskaan enää yhtä hidasta kuin tänä päivänä. Maataloutta kannattaa muuttaa muun kehityksen mukana.

Emolehmituotannossa vallitsee nousukausi. Emolehmiä halutaan Suomeen lisää. Lihan omavaraisuusaste uhkaa muuten laskea. Ovatko olosuhteet ja politiikka sellaiset, että tavoite saatetaan toteutua?

Maitoa tuottavien tilojen määrä vähenee. Viljan viljely ei ole todellinen vaihtoehto, ainakaan jos halutaan viljellä päätoimisesti. Luomunkin osuutta halutaan lisätä. Emolehmätuotanto sopii tähän yhtälöön hyvin. Sen on moni huomannut.

Maataloushallinnon alalla tehdään ansiokasta työtä maatalouden toimintaedellytysten edelleen parantamiseksi. Maataloustuotannon valvonnan kehittämiselvitys on hieno esimerkki siitä, että nyt on herätty raivaamaan turhanaikaisia koukeroita pois yrittäjyyden tieltä. Yrittäjän on saatava menestyä. Pihvikarjaliitto on antanut tukensa tehdylle työlle. On toivottavaa, että

työryhmän esittämät korjaustoimenpiteet saatetaan voimaan mahdollisimman nopeasti.

Viljelijä on yrittäjä, vaikka jotkut näkevätkin asian toisin. Viljelyllä ei kuitenkaan pärjää, jos ei omaa vahvaa yrittäjähenkeä. Satavuotias Suomi on aina tuottanut ruokaa. Ruoan tuotannon turvaaminen jatkossakin on aivan keskeistä. Jos tämän ajatuksen ymmärtää, niin huomaa, että maatalous on ehdottomasti tulevaisuuden ala. Meitä tarvitaan. Yrittämiseen kuuluvat erilaiset vaikeudet ja hankaluudet. Ne jäävät yrittäjän itsensä ratkaistaviksi. Yrittämisessä on uskallettava ottaa riskejä.

Suomen itsenäisyys on mittaamattoman arvokas asia. Kaiken uuden ja entistäkin paremman tavoittelun keskellä meidän tulee muistaa ne uhraukset, joita sotiemme veteraanit ovat tehneet. Veteraaneja oli elossa tämän vuoden alussa 17 000.

Ilman heidän uhrautumistaan isänmaan hyväksi meidän nuorempien sukupolvien elämä olisi kovin erilaista kuin mistä olemme saaneet nauttia.

Kenraali Adolf Ehrnroothin sanoin; ”Suomi on hyvä maa. Se on paras meille suomalaisille. Se on puolustamisen arvoinen maa. Sen ainoa puolustaja on Suomen kansa.”

Hyvää Suomi100 loppuvuotta ja rauhallista Joulun aikaa.

Antti Veräväinen
puheenjohtaja

Pihvikarjankasvattajien liitto ry

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä ja Antti Veräväinen Pihvikarjaliiton lokakuuisessa tulevaisuuspanelissa Tampereella.
Kuva: Anssi Hänninen.

Pihvikarjaliitto mukana SARKA-messuilla 2018

Seinäjoki Areenalla järjestetään jo kymmenettä kertaa maaseutuelinkeinon ammattilaisille suunnatut SARKA-messut. Vuosi vuodelta kasvanut tapahtuma pidetään seuraavan kerran 2.-3. helmikuuta 2018.

Pihvikarjaliitto järjestää messujen yhteydessä perjantaina 2.2.2018 miniseminaarin, jonka aiheena on pihvikarjan tulevaisuus. Seuraa ilmoitteluamme liiton nettisivuilla ja sosiaalisessa mediassa ja tule mukaan!

Pihvikarjaliitto ensi kesän SuomiAreenaan Poriin

Porissa kesäisin järjestettävä SuomiAreena on poliittinen keskustelutapahtuma, jonka järjestävät yhteistyössä MTV ja Porin kaupunki. Pihvikarjaliitto on yksi ensi kesän tapahtumaan valituista organisaatioista. Hakemuksia järjestäjille tuli 360 ja tilaisuuksia on noin 160, joten toteutamme keskustelutilaisuuden yhteistyössä Valion ja Lidlin kanssa. Keskustelun teema ja sisältö julkistetaan myöhemmin, mutta jo tässä vaiheessa voi paljastaa, että se liittyy ruoan vastuullisuuteen.

SuomiAreenan keskustelutilaisuudet ovat maksuttomia ja kaikille avoimia. Tervetuloa seuraamaan keskusteluumme torstaina 19. heinäkuuta 2018.

Ruotsin tuottajajärjestö LRF ja nautatoimijat tutuiksi

Pihvikarjaliiton edustajat vierailivat syyskuussa Tukholmassa, ruotsalaisen tuottajajärjestö Lantbrukarnas Riksförbundin (LRF) nauttajanasiintijoiden vieraana. Isäntänä toimi Lennart Nilsson, joka sitemmin piti Tampereella Pihvikarjaliiton tilaisuudessa esitelmän Ruotsin naudanlihanuotannon menestystekijöistä. Vierailun tarkoituksena olikin valmistella KoneAgrian yhteydessä pidettyä puheenvuoroa ja tulevaisuuskeskustelua, mutta myös taustoittaa liiton laatimaa pihvikarjastrategiaa.

Tukholmassa liiton edustajat tapasivat Lennartin lisäksi Ruotsin nautarotujen yhteistyöelimen NAB:n puheenjohtaja Göran Johanssonin sekä Jan Forssellin, joka puolestaan on Ruotsin naudanlihanuotattajien eli Sveriges Nötköttproducenterna:n puheenjohtaja. LRF:n lihasektorin (LRF Kött) toimintaa esitteli Maria Dirke, joka vastaa järjestön naudan- ja lampaanlihanuotannon nosta. Suomea edustivat Anssi Hänninen, Esko Rissanen, Mikko Leikola, Lennartin tulkkina toiminut Anne-Marie Rosenlew sekä liiton toimintakoordinaattori Susanna Heikkinen.

Vierailun parasta antia olivat ruotsalaisten kollegojen hyvät käytännöt, joista otettiin oppia strategiaa varten. Suomalaiset arvostivat erityisesti naapurimaan tapaa tehdä yhteistyötä monella tasolla ja kaikkiin suuntiin.

Mavin virkamiehet tutustuivat pihvikarjatilaan

Maaseutuviraston maatalousosaston nelikymmenhenkinen virkamiesryhmä tutustui lokakuussa eteläsavolaiseen luomupihvikarjatilaan Pieksämäen Jäppilässä. Esko Rissanen isännöimällä vierailulla virkamiehet halusivat luomutuotantoon perehtymisen lisäksi edistää yhteistyötä Maaseutuviraston ja tuottajajärjestöjen kanssa.

Tilaan tutustuminen poiki vastavierailun Seinäjoelle, jossa Pihvikarjaliiton hallitus kävi keskustelemassa virkamiesjohdon kanssa muun muassa tukipäätöksistä ja -maksuksista sekä maksetun tuen oikeellisuuden tarkistamisesta.

Kutsu liittokokoukseen

Pihvikarjankasvattajien liiton

liittokokous pidetään perjantaina

26.1.2018 klo 14.00

Hotel & Spa Järvisydämessä

(Porosalmentie 313, Rantasalmi).

Kokouksessa käsitellään sääntöjen

määräämät asiat.

Tervetuloa!

Tule mukaan Pihvikarjaliiton 10-vuotisjuhlaan

Tule mukaan juhlimaan 10-vuotiaasta Pihvikarjaliitto! Savon sydämessä, Saimaan rannalla sijaitseva Hotel & Spa Järvisydän toivottaa meidät tervetulleiksi nauttimaan paikallisista herkuista ja rentoutumaan uudessa Järvisydän kylpylässä. Liittokokouksen ja juhlaseminaarin lisäksi ohjelmassa on hyvinvointia ja eväitä jaksamiseen.

Aika: 26.-27. tammikuuta 2018

Paikka: Hotel & Spa Resort Järvisydän
(Porosalmentie 313, 58900 Rantasalmi)

Ohjelma perjantaina 26.1.

14:00 Liittokokous
15:00 Kakkukahvit
15:30 Juhlaseminaari
17:00 Majoittuminen
Rentoutumista Järvisydän kylpylässä
19:30 Juhlaillallinen

Ohjelma lauantaina 27.1.

8:00-9:00 Aamiainen Piikatyössä
9:00 Hyvinvointiseminaari: eväitä jaksamiseen.
Välit viljelijästä -tietoisuuteen.
10:00 Hyvää vointia tuumasta toimeen.
Jakaudutaan kahteen ryhmään liikkumaan.
Varaa mukaan rennot vaatteet, joissa voi liikkua.

1) Saimaa Training -balance

Saimaa Training Balance -tunnilla harjoitellaan tasapainoa, liikkuvuutta sekä kevyitä lihaskuntoharjoitteita. Tunti voidaan toteuttaa sekä ulkona että sisätiloissa.

2) Physio Pilates -tunti

PhysioPilates parantaa kehohallintaa, liikkuvuutta, voimaa, koordinaatiota, keskivartalon hallintaa ja keskittymistä. Harjoitteet tehdään oman hengityksen tahtiin. Pilates on auttanut monia tuki- ja liikuntaelinten ongelmista kärsiviä löytämään omat heikot lenkit ja täsmäliikkeet omatoimiseen harjoitteluun.

11:50 Majoitustilojen luovutus

12:00 Piian pitopöytälounas. Lounaan jälkeen kotiin.

Osallistumishinta Pihvikarjaliiton jäsenille 190 €/henkilö.
Ilmoittaudu Pihvikarjaliiton nettisivuilla olevan linkin kautta viimeistään 22.12.2017.

Hintaan sisältyvät

- Juhlaseminaari kakkukahveineen
- Majoittuminen rinnehuilassa, jaetussa kahden hengen huoneessa
- Järvisydän kylpylälippu
- Juhlaillallinen
- Aamiainen ja lounas
- Hyvinvointiseminaarin ohjelma

Lisämaksusta on mahdollista saada yhden hengen huone (+30 euroa) sekä kuljetus Rantasalmelle.

Elämyksiä Järvisydämessä

Matkailukeskus Järvisydän Rantasalmella tarjoaa Pihvikarjaliiton 10-vuotisjuhlalle upeat puitteet. Majoitumme laadukkaissa rinnehuiloissa, joissa jokaisessa on 5 kpl kahden hengen huonetta. Kaikissa huoneissa on oma suihku ja wc. Huiloissa on yhdistetty olohuone ja keittiö, takka, sauna- ja pesuhuonetilat ja terassi.

Maaliskuussa 2017 avautunut järvisydän kylpylä tarjoaa kävijälleen uudenlaisen suomalaisen hyvinvointikokemuksen. Kylpylä kätkeytyy louhittuun kallionhalkeamaan, joka on upeiden luonnonkaliumuodostelmien jatkeena Saimaan rannalla. Suurista ikkunoista avautuu järvimaisema, ja pienet puot johdattelevat kylpijää altaasta toiseen. Kaikki rakennusmateriaalit ovat luonnonläheisiä; Saimaan järvivettä, luonnonkiveä ja yli 500 vuotta vanhoja uppoutukkeja. Kylpylä lämpenee järvi-/maalämmöllä ja aurinkoenergialla. Rentoutumisen lomassa nautitaan yrttiteetä samovaarista, paria erilaista makuvettä karahveista sekä pientä naposteltavaa. Kylpylän käyttö, pyyhe sekä mainitut tarjoilut sisältyvät 10-vuotisjuhlan osallistumishintaan. Kylpyläalue on K-18 klo 18:00 alkaen.

Juhlaillallisella Rengin pitopöydän syömingit tuodaan lankuilla ja kipoissa pöytiin, jolloin vieraat voivat jakaa ruoat pöytäkohtaisesti. Ruokajuomat kukin tilaa itse, ne eivät sisälly hintaan. Iltaa voi jatkaa Lotja Puarissa karaoken merkeissä keskiyöhön saakka.

Hyvinvointiseminaarissa saadaan evästyä jaksamiseen ja hankitaan hyvää vointia liikkumalla yhdessä. Kahdesta hausasta sporttituokiosta voi valita itselle mieluisan; molemmat vaihtoehdot sopivat kaikille.

Tervetuloa mukaan!

Pihvikarja- strategia

on keskustelunavaus
pihviketjun toiminnan
kehittämiseksi

Pihvikarjaliitto on laatinut strategian, jossa otetaan kantaa pihvikarjan tulevaisuuteen Suomessa. Siinä huomioidaan laajasti ne vahvuudet ja mahdollisuudet, joilla tavoitteisiin päästään. Strategia on jatkuva prosessi, jota kehitetään yhdessä sidosryhmien kanssa.

Pihvilihan tuotannolle on hyvät lähtökohdat ja valmiudet Suomessa. Panostetaan pihvikarjaan ja lisätään sen osuutta naudanlihantuotannosta 25 prosenttiin.

Suomessa kulutetaan naudanlihaa 105 miljoonaa kiloa vuodessa, josta kotimaisen tuotannon osuus on noin 80 %. Siitä alle viidennes on pihvilihaa.

Vaikka nautatilojen määrän ennakoitaan vähenevän lähivuosina rajusti, emolehmätiloilla ja muilla erikoistuneilla nautatiloilla ollaan motivoituneimpia jatkamaan. On luontevaa, että pihvilihan osuutta naudanlihantuotannosta lisätään. Tähän päästään muuttamalla tuotantosuuntaa pihvikarjaksi niillä tiloilla, joilla muutos on mahdollista laidunten riittävyyden, eläinsuojien soveltuvuuden ja kohtuullisten investointien kannalta, pihvikarjailojen eläinmäärää kasvattamalla sekä optimoimalla eläinainees parhaan kasvun takaamiseksi koko pihviketjussa.

Parannetaan pihviketjun osapuolten keskinäistä ymmärrystä ja luottamusta. Tehdään pihviketjusta markkinalähtöinen ja kustannustehokas, jaetaan tulot reilusti eri osapuolten kesken.

Suomalaisen pihviketjun ongelmana on pirstaloituminen ja kansallisen tahtotilan puute. Ketjun osapuolten keskinäistä ymmärrystä ja luottamusta tulee parantaa, mikä edistää tiedonkulkua ja parantaa yhteistyötä.

Ruotsissa lihaketjun sopimuskäytännöt ja myynti tuottajalta teurastamolle noudattavat markkinatalouden lainalaisuuksia, jossa taloudellista sitouttamista vasikoiden hankinnan ja teurastamisen osalta esiintyy vähemmän kuin Suomessa. Tämä osaltaan parantaa tuottajan mahdollisuuksia neuvotella hinnoista.

Keskitytään kannattavuuteen.

Pihvilihan tuotannon kustannustehokkuus perustuu tarkkaan kannattavuuslaskentaan. Keskeistä on tilan olosuhteisiin ja tuotantostrategiaan sopivien eläinten valinta, laidunten ja rehujen tehokas hyötysuhde sekä taitava toiminnan johtaminen.

Eläinmäärän lisäämistä tilatasolla pidetään yhtenä kannattavuuden parantamisen keinona. Se on kuitenkin perusteltua vain silloin, jos työt pystytään hoitamaan kustannustehokkaasti.

Lisätään nurmialaa ja tietoutta nurmesta. Laaditaan kansallinen nurmistrategia.

Pihvikarjan kasvatusta perustuu nurmen tuotantoon. Laiduntaminen on naudalle laajalti käyttäytymistä.

Keskiverto suomalainen pelto sopii paremmin nurmen kuin viljan viljelyyn, ja nurmialaa voidaan hyödyntää koko maassa, myös niillä alueilla, joilla muu viljely ei luonnonolosuhteiden vuoksi ole tuottavaa. Nurmiviljely sitoo hyvin hiiltä ja ehkäisee ravinnevalumia.

Arvostetaan suomalaisen pihvilihan puhtautta. Ymmärretään korkean laadun tuoma lisäarvo ja hinnoitellaan tuotteet sen mukaisesti.

Eläintautien vastustusohjelmat ja karjankasvattajien ammattitaito ovat vaikuttaneet siihen, että vakavat eläintaudit ovat Suomessa harvinaisia. Eläinterveys ja lihan puhtaus ovat suomalaiselle naudanlihalle etu verrattuna maailmanmarkkinoihin.

Suomalainen naudanliha on jäljitettävissä viranomais- tarpeisiin läpi koko tuotantoketjun. Kuluttajia palvelevaa jäljitettävyyttä tulee kuitenkin parantaa niin päivittäistavara- kaupassa, julkisin varoin tuotetussa ruokailussa kuin ravintolasektorillakin.

Tunnustetaan laiduntamisen myönteiset vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen. Tuetaan laiduntamista tukipolitiikassa ja lainsäädännössä. Hyödynnetään laiduntamista kaupallisena lisäarvona pihvilihalle.

Nauta muuttaa ihmisravinnoksi paljon sellaista kasvillisuutta, jota ihminen ei voi syödä. Kasvipeitteiset laitumet ja nurmet pitävät pintamaata paikoillaan ja pidättävät ravinteiden valumista vesistöihin. Monivuotisten nurmikasvien juuristo on tärkeä hiilivarasto.

Laiduntaessaan pihvikarja pystyy elvyttämään ja ylläpitämään luonnon monimuotoisuutta vaativissakin olosuhteissa, kuten pensoittuneilla tai metsittyneillä viljelymailla, rannoilla ja kivikoissa. Laiduntaminen on maisemanhoidollisesti tärkeää, ja samalla se parantaa monien kasvien, lintujen ja hyönteislajien elinmahdollisuuksia. Pihvikarjaa käytetään yleisesti myös kasvistoltaan herkkien luonnon- suojelualueiden hoitamiseen.

Tutustu Pihvikarjastrategiaan osoitteessa www.pihvikarjaliitto.fi

Parannetaan kotimaisen pihvilihan kilpailukykyä käyttämällä eläinten hyvinvointia kaupallisena kriteerinä. Jaetaan kuluttajille asiantuntevaa tietoa eläinten hyvinvoinnista.

Pihvikarjan kasvatuksen keskeiset hyvinvointitekijät ovat eläinten liikkuminen vapaana, eläinsuojan kiinteä hyvin kuivitettu pohja, vasikoiden kasvaminen emojen hoidossa sekä laiduntaminen ja ulkoilu.

Laki eläinten hyvinvoinnista luo perustan, joka on eläinten hyvän hoidon minimitaso. Jotta hyvinvoinnista voidaan saada kaupallista hyötyä, on lainsäädännön vaatimustason ja toteutettavissa olevan käytännön välin jätettävä liikkumavaraa.

Kehitetään tehokkaita lannankäsittelymenetelmiä ja toimintatapoja ravinteiden hyötykäytön lisäämiseksi.

Lannan ravinteiden kierrätyksellä korvataan uusiutumaton luonnonvaraa, fosforia. Suomessa vuosittain syntyvällä lantamäärällä pystyttäisiin korvaamaan kaikki maanviljelyksessä käytettävä väkilannoitefosfori. Lanta on voimavara, jolla on taloudellista arvoa.

Lannan levitystä ei saa rajoittaa siten, etteivät karjatilat pysty sijoittamaan lantaa mihinkään. Suomen sääolosuhteet ja vuosivaihtelu tulee ottaa huomioon lannan kuljettamisessa pellolle. Maan liiallista tiivistymistä ja rasitetta tieverkostolle rospuuttoaikana tulee välttää. Lannanlevitys sopii vuodenaikaan, jolloin tiloilla on vähemmän akuutteja töitä.

Lannan ravinteiden käyttöä kasvinviljelyssä tulee edistää. Tähän voidaan vaikuttaa ohjaamalla pihvikarjan lopukasvatusta yksiköihin, joissa lannanlevitys ja rehun tuotanto onnistuvat tehokkaasti. Yhteistyötä kasvinviljelytilojen ja nautatilojen välillä tulee lisätä.

Yksinkertaistetaan tukijärjestelmää ja vähennetään valvontojen byrokratiaa. Kohtuullistetaan tärkeimmät sanktiot ja maksetaan tuet investointien kannalta oikeana ajankohtana.

Pihvikarjan kasvatusta on tuotantomuoto, joka edistää valtion tavoitteita pitää koko maa asuttuna. Nurmiviljelyyn perustuvana se on maataloustuotannon selkäranka, joka tukee omavaraisuutta myös kriisitilanteissa.

Maataloustukien tarkoituksena on mahdollistaa tuotanto. Tuet tulisi ensisijaisesti kohdistaa aktiiviseen toimintaan, joka täyttää Suomen ruokapolitiikan tavoitteet. Vain kannattavaa ja tuottavaa toimintaa pitää tukea.

Tuet ovat osa maatalousyrittäjän ansaintaa, ja niiden merkitys on suuri tuottajan toimeentulolle. Tukijärjestelmän monimutkaisuus yhdistettynä byrokraattiseen valvontaan ja raskaisiin sanktioihin aiheuttaa tuottajille henkistä ja taloudellista taakkaa, joka vie huomion varsinaiselta työltä eli tilan hoitamiselta.

Maatalouden tukipolitiikan tulisi ohjata ja kannustaa asioihin, joilla on vaikutusta tuotannon kannattavuuteen ja siihen, että lopputulemana syntyy ruokaa kuluttajille.

Lisätään pihvilihan markkinointi- ja vientiosaamista, tehdään yhteistyötä lihateollisuuden ja kaupan kesken vientimarkkinoiden avaamiseksi.

Korkealaatuiset ja turvalliset suomalaiset elintarvikkeet ovat tulevaisuuden vientivertureita. Pihvilihalla on hyvät edellytykset olla mukana tässä kehityksessä. Pihviketju tarvitsee vaihtoehtoisen markkinan tasaamaan kotimaista kysyntää, ja toisaalta premium-laadulle löytyy maailmalta maksukykyisiä kuluttajia.

Varmistetaan pihvilihan saatavuus eri jakeluteissa. Huomioidaan kuluttajan toiveet valikoiman osalta.

Pihvilihan saatavuutta tulisi parantaa erityisesti ravintolasektorilla. Kotitalouksista parhaassa asemassa ovat ne, jotka tekevät ostoksensa hyvin varustetuissa ruokakaupoissa tai ostavat pihvilihan suoraan tuottajalta. Suoramyynnistä on tullut tärkeä jakelukanava pihvilihalle.

Kestävän kehityksen mukaista on, että kaikkia ruhon osia olisi helposti saatavilla, ja kuluttaja valmistaisi niistä ruokaa monipuolisesti. Vaikka pihvikarjan jauheliha on kiistatta erinomaista, tulisi kuluttajalle tarjota aidosti valikoidun ja tuotteita, jotka lisäävät mielenkiintoa pihvilihaa kohtaan. Luomupihvilihan kuluttajakysyntä ylittää tarjonnan, joten sen tuotantoa tulisi lisätä nykyisestä.

Lisätään kuluttajan ymmärrystä ulkomaisen ja kotimaisen nautanlihan eroista. Kerrotaan eläinten hyvinvoinnista, pihvikarjankasvatusta ympäristötekijöistä ja lihan puhtaudesta sekä näiden tekijöiden vaikutuksesta tuotteen hintaan.

Kotimaisella pihvilihalla on hyvä tarina. Tuotantosuunnan vahvuudet tulee kääntää eduksi ja liittää suomalaisen pihvilihan brändiin.

Suomessa lihalle ei ole omaa alkuperämerkintää, sen sijaan meillä on kaikille elintarvikkeille yhteinen ”Ruokaa omasta maasta – Hyvää Suomesta” -merkki. Merkinnän arvostusta tulisi parantaa, jotta sillä olisi vaikutusta tuottajahintaan.

Lihaa koskevan kuluttajaviestinnän ongelmana on vastuunjaon vaikeus pihviketjussa. Nykyisellään viestit jäävät hajanaisiksi ja osin ristiriitaisiksi, mikä mahdollistaa lihavastaisten tahojen suhteettoman suuren näkyvyyden mediassa ja yleisessä keskustelussa. Tarvitaan neutraalia asiantietoa pihvilihasta. Vastakkainasettelun sijaan on korostettava, että suomalainen voi hyvällä omallatunnolla syödä kotimaista pihvilihaa osana monipuolista ruokavaliota.

Teksti pohjautuu Pihvikarjastrategiaan, joka julkaistiin 13.10.2017.

Kuvat: Julia Alakulju ja Veera Pajamäki

VISIO

Suomalainen pihviliha on korkealaatuista, puhdasta, eettisesti kasvatettua ja ympäristön huomioivaa. Tuotanto kattaa kotimaisen kysynnän ja tarjoaa valikoidusti tuotteita vientiin.

TOIMINTA-AJATUS

Pihvikarjastrategia on keskustelun-avaus, jonka pohjalta pihviketjun toimintaa voidaan kehittää tuottavalla ja kaikki osapuolet huomioivalla tavalla. Lisäämme keskinäistä ymmärrystä ja kommunikaatiota ketjun toimijoiden kesken. Osaamme vastata kuluttajan tarpeisiin nyt ja tulevaisuudessa.

PIHVILIHAN AVAINTEKIJÄT

- ✓ Erinomainen syöntilaatu, joka perustuu pihvikarjan rotuominaisuuksiin ja eläinten hyvään hoitoon
- ✓ Suomen olosuhteisiin sopiva, nurmeen perustuva tuotantomuoto, joka huomioi ympäristönäkökohdat ja ylläpitää luonnon monimuotoisuutta
- ✓ Huipputasoinen elintarviketurvallisuus ja eläinterveys
- ✓ Pihviliha on osa monipuolista, terveellistä ruokavaliota

**Tutustu
Pihvikarjastrategiaan
osoitteessa www.pihvikarjaliitto.fi**

Ruotsissa euro enemmän

Kuinka sama temppe tehdään Suomessa?

Ruotsalainen karjankasvattaja saa lihasta euron enemmän per kilo suomalaiseen hintatasoon verrattuna. Pihvikarjaliitto kutsui Lennart Nilssonin kertomaan, mistä me suomalaiset voisimme ottaa oppia.

Miksi Ruotsissa maksetaan tänä päivänä hyvää teurashintaa sekä naudalle että sianlihalle? Siihen ei ole yksiselitteistä vastausta, mutta Lennart Nilssonin mukaan näillä on ollut merkitystä:

- ☒ kuluttajien valinta
- ☒ kilpailu markkinoilla
- ☒ elinkeinon yhteistyö

Kuluttajien valinta ei tarkoita pelkästään kaupassa lihatiskin äärellä tehtyä ostopäätöstä, vaan yleistä mielipidettä ruoasta ja lihasta.

Ruotsissa toimiala on jo useiden vuosien ajan tehnyt aktiivista yhteistyötä ruotsalaisen lihan puolesta. Vaikka lihankulutus Ruotsissa on laskussa, kotimaisen lihan osuus on kasvanut. Visiona onkin, että ruotsalainen liha on kuluttajan ensisijainen valinta.

Merkittävänä askeleena kohti visiota on ollut toimialan ryhtymisen yhteisen Svensk Kött-merkin taakse vuonna 2011. Merkki otettiin hyvin vastaan, ja siitä tuli esikuva koko elintarvikesektorin tänä päivänä käyttämälle Från Sverige –alkuperämerkille. Tämän merkin takana ovat LRF, Ruotsin elintarviketeollisuus ja Ruotsin päivittäistavarakauppa.

Läpimurto mielipidevaikuttajan avulla

Ruotsalaiset viljelijät ovat jo vuosia tehneet työtä korkean elintarvikelaadun, ympäristövaikutusten ja eläinten hyvinvoinnin eteen. Tästä ei kuitenkaan maksettu tuottajalle yhtään enempää, eikä asialle saatu edes poliittista tukea, päinvastoin: julkisissa hankinnoissa hyväksyttiin raaka-aineita, joiden tuottaminen on Ruotsin kriteerien mukaan kiellettyä, ja samaan aikaan eläinsuojelulakeja kiristettiin.

Ratkaisuna oli mielipidevaikuttajien käyttäminen. Vuoden 2014 EU-vaaleissa ehdolla ollut Fredrik Federly nosti eläinten hyvinvointiasiat vaalikampanjansa teemaksi. Keskustelu sian-saparoista laajeni yleisemmälle tasolle eläinten hyvinvointikysymyksistä antibioottien käyttöön. Maanviljelijät Ruotsissa ja Suomessa tietävät hyvin, mitä hyötyä antibioottien vähäisestä käytöstä on, mutta nyt keskustelu levisi kulovalkean tavoin kuluttajien tietouteen – jotka Svensk Kött -merkinnän ansiosta osasivat valita ruotsalaista lihaa!

Kaksinkertainen kilpailu

Ruotsissa naudanlihan tuotannon omavaraisuus on noin 50 prosenttia kulutuksesta. Useimmilla alueilla on valinnanvaraa teurastamoista, jolloin tuottajalla on mahdollisuus neuvotella hinnoista. Osuusteurastamoita ei enää ole, mikä mahdollistaa markkinatalouden mukaisen kaupanteon. Tästä on selvästi ollut tuottajille etua.

Suuri osa tuottajista on tehnyt omia tuotantosopimuksia teurastamoiden kanssa. Moni vaihtaa teurastamoa säännöllisin väliajoin, ja on sellaisiakin tuottajia, jotka menestyksellisesti neuvottelevat uudet sopimukset jokaisen tuotantoerän kohdalla. Tämä tietysti edellyttää sitä, että kysyntä on tuotantoa suurempaa.

Teurasruhojen alituotanto ei kuitenkaan ole mikään pikakorjausmenetelmä hinnoitteluun. Pitkään jatkunut alhainen tilityshinta ei johtanut hintojen nousuun itsestään, vaan yhdessä muiden tekijöiden kanssa.

Pitemmän päälle tärkeämpää on kilpailu elintarvikemarkkinoilla. Jotta lihasta saataisiin korkeampaa hintaa, on kaikki ruhon osat saatava kaupaksi. Ruotsissa tämä on liittynyt merkittävästi valmisruokamarkkinoihin, erityisesti hampurilaisketjuihin.

McDonalds ryhtyi panostamaan kotimaisiin raaka-aineisiin, koska sen vahva kilpailija Max on aina käyttänyt ruotsalaisia tuotteita. Tämä on lisännyt kilpailua ja kiinnostusta vähemmän jalostettuja ruhon osia kohtaan.

Kaikkien ruhon osien suuri kysyntä yhdessä teuraspuolan kanssa on johtanut siihen, että lihan laatuluokitukseen perustuva hinnoittelu on saanut väistyä neuvotteluhintojen tieltä.

Ruotsalaiset osaavat yhteistyön

Lennart Nilssonin mielestä tärkein menestystekijä on kuitenkin se, että koko elintarvikeketju työskentelee yhdessä nostaakseen kotimaisen lihan arvoa ja lisätäkseen tuotantoa. Ruotsin eduskunta on päättänyt elintarvikestrategiasta, jonka tavoitteena on kasvu. Tämän toteuttamiseksi on laadittu Handlingsplan Nöt, nautatoimintasuunnitelma.

Toimintasuunnitelman takana ovat tuottajajärjestöt, neuvontayritykset, teurastamot, elintarviketeollisuus ja päivittäistavarakauppa – koko ketju käsikynnäköä pellolta pöydälle.

Yhteistyötä tehdään myös erilaisissa hankkeissa kaupan toimijoiden kanssa, näistä esimerkkeinä ICA-kauppaketju, jo aiemmin mainittu McDonalds sekä tukkutoimija Martin & Servera. Myös viranomaistahojen ja ministeriön kanssa vuorovaikutus on tiivistä.

Mistä Suomen kannattaa ottaa oppia

Kuinka me suomalaiset voisimme saada enemmän lisäarvoa naudanlihan tuotannostamme?

Lennart Nilssonin mukaan tärkein on yhteistyö. Jos tuottajat vetäisivät yhtä köyttä, voisimme voittaa paljon sekä markkinoilla että politiikassa. Ruotsissa on sivuutettu rotujen ja tuotantomuotojen erimielisyydet ja ryhdytty etenemään kohti yhteistä maalia eli tuottavuutta ja kasvua.

Toinen on ennakointi markkinointi, jossa viljelijä antaa kasvat tuotannolle. Nilsson on varma, että kertomalla suomalaisen tuotannon edut asiallisesti ja tietoon perustuen, yhä useampi kuluttaja valitsee suomalaista lihaa ja on valmis maksamaan siitä.

Kolmantena tulevat ne argumentit, jotka ovat suomalaisen tuotannon jäljittelemättömiä etuja. Alhainen antibioottien käyttö ja eläinten hyvinvointi ovat asioita, joita kuluttaja haluaa kuulla.

Nilssonin mukaan olisi houkuttelevaa todeta, että tuotantoa vähentämällä saadaan kysyntä kasvamaan, ja että Ruotsin tavoin osuusteurastamot pitää myydä. Se on kuitenkin vaarallinen tie. Ruotsissa kului useita vuosia, että suuressa ahdingossa ollut tuotanto saatiin kääntymään myönteiseen.

Tulevaisuuden avaintekijät löytyvät monista pienistä askelista kohti parempaa. Nopeaa lääkettä ei ole, vaan tarvitaan kovaa työtä, hyvää onnea ja oikeaa ajoitusta.

Teksti: Lennart Nilssonin luennon pohjalta toimittanut Susanna Heikkinen

Kuvat: Anssi Hänninen (luentokuva), LRF (kasvokuva ja merkit), Svensk Kött

Kankaantie 563, 62150 Ylihärmä • 0400 863 514 • www.happowa.fi

Kaarihalli 36 m², 6 m x 6 m

Korkeus 3,7 m, vapaa 3,4 m
Portin leveys 2,7 m
1,5 m paneelaidat
Hinta 3500,00 +alv

TARJOUS VOIMASSA
31.12.2017 saakka

FinnLacto Oy P:064 210 300 info@finnlacto.fi www.finnlacto.fi

Maittaviksi melassoidut lihakarjan rehut

Tutustu koko tarjontaan!

Fosforipitoiset kivennäiset loppusyksyyn

Premi-Tähti Seleeni
Runsaasti mm. sinkkiä, mangaania, kuparia, E-vitamiinia; lähes pölyämätön koostumus

Tähti-täyskivennäinen Kasvufosfori
Vitamiini-, hivenaine- ja kivennäiseseos lihakarjan seosruokintaan; lähes pölyämätön koostumus

Viljan korvaajaksi Ohra-Kaura-Melassi
rakeistettu viljaseos

KINNUSSEN
TÄHTI REHUT
★★★

www.kinnusentahtirehut.fi

KARJATILAN VARAOSAT JA KONEET

Jeantil
Lantavaunut

Karja terveeksi ja tuottamaan

DIECI

kjellman.fi

SOITA Konemyynti 0424 720 600
Varaosat 0424 720 300

KUKA? Lennart Nilsson

Noin 100 emolehmän Charolais-karjankasvattaja Ruotsin länsirannikolta. Pitää tilaa yhdessä vaimonsa ja kahden langon kanssa, työskentelee aktiivisesti jalostuksen parissa.

Tilan kolme kivijalkaa ovat koneyritys ja kasvun- ja naudanlihan tuotanto.

LRF:n hallituksen jäsen.

Luottamustehtäviä

Ruotsin Charolaisyhdistyksen varapuheenjohtaja, kansainvälisen Charolaisyhdistyksen presidentti, NAB:n hallituksen jäsen (Ruotsin rotulihakerhojen yhteistyöelin) ja Viking Genetics liharotukomitea.

Lennart Nilssonin luento on katsottavissa videotallenteena. Se löytyy Pihvikarjaliiton internet-sivuilta etusivun linkistä sekä Youtubesta hakusanalla Pihvikarjaliitto Lennart Nilssonin luento.

Hyvät asiat ovat olemassa, nyt vaan kertomaan niistä, kannustivat Mikko Leikola ja ministeri Jari Leppä.

Tulevaisuuspaneeli kannusti yhteistyöhön

Me suomalaiset olemme lihan hinnassa Ruotsia euron verran jäljessä.

Mistä meidän pitäisi ottaa oppia?

Tätä pohtimaan Pihvikarjaliitto oli kutsunut arvovaltaisen asiantuntijapaneelin, jossa olivat mukana maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä, HKScanin Suomen markkina-alueen johtaja Jyrki Karlsson, MTK:n maatalousjohtaja Johan Åberg sekä karjankasvattaja Mikko Leikola. Tampereella lokakuussa pidettyä keskustelua ohjasi Michael Hornborg.

Paneelin alustuksena kuultiin Ruotsin LRF:n edustajan ja karjankasvattajan Lennart Nilssonin esitys, jossa listattiin kolme menestystekijää: yhteistyö eri tahojen välillä, ennakoiva ja positiivinen markkinointi sekä tuotannon hyvien puolien nostaminen esiin korkeamman hinnan perusteena.

”Meillä on paljon opittavaa ruotsalaisesta markkinointi- ja myyntikulttuurista”, totesi Johan Åberg. Hänen mukaansa ruot-

salainen tuotantoketju eroaa hiukan suomalaisesta, mutta voimme silti parantaa lihaketjun yhteistyötä esimerkiksi tiivistämällä yleistä markkinointia. Åbergille oli pettymys, että toisin kuin Ruotsissa, yhteistyö suomalaisen vähittäiskaupan kanssa ei ole sujunut kovin hyvin.

Kuluttajälähtöisyys ja ruoan arvostus ovat Jyrki Karlssonin mukaan Ruotsissa eri tasolla Suomeen verrattuna. Arvosta-

minen on yhteydessä valmiuteen maksaa ruoasta enemmän. Karlsson totesi, että valikoiman erilaistaminen sekä teollisuuden että kaupan toimesta on myös tärkeää: osa kuluttajista hakee aina halvinta hintaa, mutta monelle kuluttajalle tärkeämpiä kriteerejä ovat esimerkiksi luomu tai rotukarja.

Yhteistyö, yhteistyö, yhteistyö

Mikko Leikolan mukaan kaikkein tärkeintä on yhteistyö: ”Vain tilojen, lihatalojen ja kaupan yhteistyöllä saadaan lisää rahaa pihviketjuun.” Keskinäisen syyttelyn sijaan on toimittava yhdessä. Pihvikarjaliitto on linjannut, että pihvikarjan tuotantoa halutaan Suomessa nostaa, ja siihen on mahdollisuuksia ja resursseja. Arvostuksen lisäämiseen tarvitaan hyvä tarina, ja sen aineksia ovat esimerkiksi maiseman hoitaminen ja elävöittäminen laiduntamalla, sekä eläinten mahdollisuus toteuttaa lajityypillistä käyttäytymistä.

Ministeri Jari Leppä muistutti, että Ruotsi on käynyt syvemmällä kuin Suomi. Kun lihan omavaraisuusaste putosi Ruotsissa lähelle 50 prosenttia, siellä herättiin ja ruvettiin tekemään yhteistyötä. Leikolan tavoin Leppä korosti yhteistyötä sanoen, ettemme pärjää muuten. Yhteistyö koskee kaikkia.

Lepän mukaan ruoan arvostuskampanjoita saadaan aikaan, koska Suomessa tarina on totta, mitä tulee laatuun, jäljitettävyyteen, tautivapauteen, hormonivapauteen ja antibioottien vähäiseen käyttöön. Tähän samaan pystyy vain Ruotsi, ei yksikään muu maa maailmassa. Yhteistyötä tarvitaan, jotta tämä jäljittelemätön etu pystytään tuomaan esiin ja siitä saadaan hintaa.

Yhteistyöhön liittyy myös se, että kotimaan markkinoiden tulee toimia reilusti ja oikeudenmukaisesti, mitä ne eivät nyt tee. Ministeri kertoi, että hallituksen piirissä valmistellaan lainsäädäntöä, jolla tilannetta pystytään kohentamaan. Keskustelun käyminen on jo nyt tuonut eri osapuolia yhteisen ymmärryksen piiriin, ja tästä on hyvä jatkaa. Suomi tarvitsee oikeudenmukaisen ja reilun markkinatalouden, jossa yksi ei määrää vauhtia ja suuntaa, vaan yhteistyötä tehdään koko ketjun laajuudelta.

Arvostus nousuun koko ketjussa

Michael Hornborg nosti esiin pihviketjun erilaistamisen muuhun lihaan verrattuna. Olisiko tarpeen korostaa pihvilihaa premium-tuotteena, ja onko se ylipäättään mahdollista? Mitä käytännön keinoja on pihvilihan arvostuksen lisäämiseksi?

Jyrki Karlssonin mukaan erilaistaminen on monin tavoin mahdollista. Hänen arvioi, että arvostuksen nostaminen on monesti kiinni pienistä askelista, esimerkiksi siitä, kuinka tuote saadaan näkymään ruokalistoilta.

Mikko Leikola totesi, että pihviliha on jo valmiiksi erilainen tuote, mutta tuotteistaminen on vielä kesken. Arvostus pitäisi saada nousemaan koko ketjun osalta, ja markkinoinnin pitää olla todenperäistä. ”Yhteistyö lähtee positiivisesta ajattelusta, reippaasti yhteistyöllä eteenpäin ja toisiin luottaen”, kannusti Leikola.

Ministeri Leppä nosti esiin alkuperämerkinnät, lainsäädännön ja toimintatavat. On hienoa, että kuluttaja on valveutunut ja haluaa tietoa, jonka perusteella voi tehdä ostopäätökset. Leppä painotti, että Suomi on olosuhteiltaan suotuista märehijöille: meillä on nurmea ja vettä riittävästi, olipa sitten kyse lihasta tai

maidosta. Samalla hän alleviivasi, ettei märehijöihin liittyvä elinkeino ole mitenkään poikkeuksellisen ympäristöä rasittavaa. Ministerin mielestä on tuotava esiin, mikä on myönteisten olosuhdetekijöiden merkitys naudanlihan tuotannossa Suomessa. Hän arvioi, että niiden merkitys kasvaa tulevaisuudessa entistä enemmän.

Ruotsin markkinointiosaamiselle ministeri Leppä antoi tunnustusta, varsinkin vientimarkkinoilla.

Johan Åberg mainitsi tanskalaisen ruokaviennin toimivan, koska siellä jokainen pala myydään sille markkinalle, jossa siitä saadaan paras hinta. Hän pohtikin, pitääkö kotimaan markkinoiden tyydyttäminen olla toimialan tärkein tehtävä, vai tulisiko meidän viedä enemmän lihaa ulkomaille? Suomalainen kuluttaja on hyvin hintaherkkä, tulisiko markkinoita hakea sieltä, missä kuluttaja on maksukykyisempi?

Rohkeasti samaan pöytään

Panelistit puhuivat paljon yhteistyön tärkeydestä. Michael Hornborg pyysi heitä kertomaan, mistä se käytännössä lähtee ja miten.

Ministeri Leppä peräänkuulutti rohkeutta, ennakkoluulottomuutta ja halua tehdä yhteistyötä niidenkin tahoilla, joiden kanssa sitä ei ole ennen tehty.

Johan Åbergin evästys oli, että istutaan kaikki samaan pöytään ja sovitaan, kuinka toimitaan käytännön tasolla. Hän korosti, että viestinnässä pitää olla aktiivinen ja siihen pitää myös rahallisesti panostaa.

Jyrki Karlsson aloittaisi asioista, joista ollaan samaa mieltä ja keskittyisi ensin niihin. Vienti on osa-alue, jossa yhteistyötä voidaan tehdä enemmän, siellä toimijat eivät kilpaile keskenään. Karlssonin mukaan vienti kohentaa myös kuluttajakysyntää ja edistää erilaistamista.

Yleisö kysyi kuntahankinnoista ja lihamerkistä

Ensimmäisen yleisökysymyksen esitti Hannu Karppila, joka peräänkuulutti kuntasektorin vastuuta kotimaisen lihan ostajana. Ministeri Leppä vastasi, että valtion hankintojen tulee täyttää suomalaisen tuotannon kriteerit, mutta kuntia ei voida käskää vaan ohjeistaa. Lepän mukaan tällainen ohjeistuskirje on nyt annettu. Lisäksi hän tähdensi, että hankintalaki ei estä suomalaisten raaka-aineiden valintaa, vaan kyse on hankintaosaamisesta ja tahtotilasta.

Seuraavaksi Raija Rehnberg toi esiin huolen mediauutisoinnista, jossa naudanlihan tuotanto esitetään ympäristölle haitallisena ja Itämeren saastuttavana. Hän toivoi, että positiiviset asiat saataisiin yleisessä keskustelussa esiin. Jotta kuluttaja osaisi tehdä oikeita valintoja, Rehnberg esitti suomalaiselle lihalle omaa alkuperämerkintää Ruotsin mallin mukaisesti.

Jyrki Karlsson muistutti, että Hyvää Suomesta -merkki on erittäin tunnettu ja lihateollisuuden laajasti käyttämä, ja sitä voitaisiin kehittää ja vahvistaa. Samaa mieltä oli Johan Åberg, joka pohti, tulisiko alkuperämerkin rinnalle kehittää laatuja järjestelmää. Mikko Leikola kiittosi hyvää Suomesta, pihviä Suomesta.

Teksti: Susanna Heikkinen

Kuva: Anssi Hänninen

Videotallenne keskustelusta on katsottavissa Youtubessa hakusanalla

Pihvikarjaliiton tulevaisuuspaneeli 2017.

Linkki löytyy myös liiton internetsivuilta etusivun Ajankohtaista-otsikon alta.

Miten maataloustuotannon *valvontaa* voitaisiin kehittää?

Selvitys maataloustuotannon valvonnan kehittämisestä julkaistiin kesällä 2017. Siinä esitettiin useita kehittämis ehdotuksia. Osa ehdotuksista vaikuttaisi toteutukseen myös maatalousyrittäjän arkeen.

Maataloustuotannon valvonnalle on asetettu paljon eri tavoitteita: sitä tehdään kansanterveyden, eläinten ja kasvien terveyden sekä eläinten hyvinvoinnin takaamiseksi. Lisäksi valvonnalla tarkastetaan tukihakemusten oikeellisuus.

Virkamiehet Kirsi Henttu Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastosta, Timo Lehtiniemi Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksesta ja Pia Lehmusvuori maa- ja metsätalousministeriöstä tekivät selvityksen maataloilille kohdistuvista maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan valvonnoista. Näitä ovat viljelijätuki- ja rakennetukivalvonnat sekä ns. substanssilainsäädännön valvonnat, kuten eläinten hyvinvoinnin ja elintarviketurvallisuuden säädösten valvonta.

Selvitys tehtiin maa- ja metsätalousministeriön toimeksianosta, ja se on osa hallituksen normienpurun kärkihanketta.

Valvontojen plussat ja miinukset

Selvityksessä haastateltiin lähes 130 henkilöä. Haastatteluihin osallistui mm. valvoja ja tuottajien edustajia. Myös Pihvikarjaliittoa kuultiin.

Haastattelujen perusteella maataloustuotannon valvontojen vahvuus on se, että valvonnat koetaan vakiintuneiksi ja melko hyvin toimiviksi. Tarkastajien koetaan olevan pääosin ammattitaitoisia.

Suurin heikkous on se, että valvontoja ohjaavat useat eri keskusvirastot ja valvontakäyntejä maataloilla tekevät usean eri organisaation tarkastajat. Viranomaisten välillä ei ole riittävästi yhteistyötä. Yhtä valvontaa varten tehtyä tarkastushavaintoa ei hyödynnetä muissa valvonnoissa, ja valvontatuloksia tallennetaan useaan eri tietojärjestelmäsovellukseen.

60 kehittämis ehdotusta

Selvityshenkilöt esittivät 60 ehdotusta valvonnan kehittämiseksi. Selvityksen mukaan valvontoja tulisi tehdä nykyistä enemmän samalla tilakäynnillä. Yhdistämismahdollisuuksia nähtiin erityisesti kotieläintuotannon valvonnoissa. Esimerkiksi elintarvikehygienian valvontoja tulisi ainakin osittain yhdistää muihin kotieläintuotannon valvontoihin. Tämä vähentäisi sekä valvontakustannuksia että samalle tilalle kohdistuvia valvontakäyntejä.

Tiettyihin eläinten terveydenhuolto-, laatu- tai sertifiointijärjestelmiin, kuten Nasevaan, kuuluvien tilojen elintarvikehygienian ja eläinten hyvinvoinnin viranomaisvalvontaa tulisi selvityshenkilöiden mielestä vähentää. EU-säädökset edellyttävät Eviran mukaan mm. sitä, että näihin järjestelmiin kohdistuvien auditointien tulosten tulisi olla viranomaisten käytettävissä. Tällä hetkellä ei näin ole. Keskustelua Nasevan tulosten hyödyntämismahdollisuuksista tulisi jatkaa. Toinen vaihtoehto olisi EU-säädösten muuttaminen, mutta se on usein pitkä tie. Toivottavasti löydetäisiin ratkaisu, joka mahdollistaisi terveydenhuoltokäyntien huomioon ottamisen viranomaisvalvontaa vähentävänä tekijänä.

eMerkki toiseksi korvamerkiksi?

Selvityksen mukaan nautojen sähköinen tunnistusmerkki tulisi olla toisena merkinä pakollinen vuoden 2018 jälkeen heti, kun sähköisen tunnistuksen lukijalaitteet ovat tarpeeksi kehittyneitä. Tämä nopeutettaisi tilalla tehtävää eläinten tunnistamista ja valvonnan kesto lyhenisi. Sähköisten lukijalaitteiden käytettyys ei vielä ole paras mahdollinen, joten eri lukijalaitteita tulisi testata sopivimpien laitteiden löytämiseksi.

Tiedonkäsittelyn tehostaminen ensiarvoista

Tavoitteena tulee olla tilan tietojen ja tarkastushavaintojen tallentaminen vain yhteen kertaan niin, että ne olisivat kaikkien niiden valvontaviranomaisten käytössä, jotka tietoa tarvitsevat.

Viljelijätukien sähköisestä Vipu-palvelusta tulisi kehittää koko maataloustuotannon asiointijärjestelmä, jolla hallintoitaisiin tukihaun lisäksi niin tuki- kuin ns. substanssilainsäädännön valvonnan tietoja ja hoidettaisiin viljelijöiden ja maatalousviranomaisten välistä asiointia.

Valvottavia ehtoja nyt liikaa

2020-luvun alkupuolella alkavan EU:n yhteisen maatalouspolitiikan uuden rahoituskauden valmistelussa valvottavia vaatimuksia on vähennettävä ja yksinkertaistettava. Tähän on pyrittävä myös kansallisesti päätettäviä tukijärjestelmiä ja toimenpiteitä valittaessa. Näin viljelijöiden kokemaa byrokratiaa vähenisi ja valvontakustannuksia saataisiin alhaisemmiksi.

Sekä EU:n että kansallisten säädösten valmistelussa tulisi ottaa huomioon vaatimusten valvottavuus ja toimeenpanokustannukset. On kuitenkin hyväksyttävä se, että maatalouspolitiikan ja lainsäädännön tavoitteiden toteuttaminen edellyttää myös valvontaa.

Toimijoilta hyvin näkemyksiä

Koska kehittämisvarojen ja resurssien määrä on rajallinen, ei kaikkia ehdotuksia voida toteuttaa saman tien, vaan tarvitaan ehdotusten priorisointia. Maa- ja metsätalousministeriö pyysi lokakuussa alan toimijoilta näkemyksiä ehdotuksista ja niiden toteuttamisen tärkeydestä. Vastauksensa lähetti 39 tahoa, mm. MTK ja sen ruotsinkielinen sisarjärjestö SLC sekä Pihvikarjaliitto.

Toimijoiden näkemyksiä analysoidaan parhaillaan, ja niitä hyödynnetään päätettäessä ehdotusten toteuttamisesta ja niiden priorisointijärjestyksestä.

EU:n komissiolta uusia mahdollisuuksia

Myös EU:n komissio työskentelee valvontojen järjevoittämiseksi. Komissio on antanut syyskuussa säädösehdotuksensa siitä, että pinta-alatukivalvontoja voitaisiin jäsenmaan niin halutessa osittain korvata peltojen säännöllisellä satelliittiseurannalla. Lisäksi viljelijöiden ottamia valokuvia voitaisiin hyödyntää valvonnoissa.

Nämä ehdotukset ovat lupaavia, mutta yksityiskohdat ovat vielä tarkentumatta. Näiden menetelmien toimivuutta Suomen olosuhteissa ja Suomen tukiehtoihin tullaan testaamaan ennen niiden käyttöönottoa. Näin ollen menetelmän käyttöönotto laajamittaisesti valvonnoissa lienee ajankohtaista aikaisintaan vasta muutamien vuosien kuluttua.

Teksti: Pia Lehmusvuori, maa- ja metsätalousministeriö
Selvitys maataloustuotannon valvonnan kehittämisestä on luettavissa seuraavasta osoitteesta: <http://mmm.fi/julkaisut/tyoryhmamuistiot>

Sonni- ja emovallinnoilla määritetään tulevien vasikoiden geneettinen kasvupotentiaali.

Kasvun raamit tehdään **vasikkana**

Vasikka elää kiihtyvän kasvun vaihetta ollessaan emänsä alla. Ennen vierotusta voidaan tehdä paljon vasikan geneettisen kasvupotentiaalin toteutumiseksi.

Ternimaitoa vähintään kaksi litraa tai niin paljon kuin vasikka juo kahden tunnin sisällä on hyvän kasvun ensimmäinen ja yksi tärkeimmistä ehdoista. Vastasyntyneelle ternimaito on paitsi energiaa ja ravinteita, myös henkivakuutus ja rokote.

Ellei vasikka tuossa ajassa itse juo, on ternimaito letkutettava. Ensimmäisen annoksen on oltava riittävän suuri, sillä vasta-

neiden imeytyminen alkaa heiketä heti ensimmäisen annoksen jälkeen. On siis parempi antaa reilu annos vaikka hieman myöhässä kuin tilkka pian syntymän jälkeen ja seuraava annos vasta tuntien päästä.

Ternimaito ei ole automaattisesti hyvälaatuista. Yleensä se on liharotuisilla parempaa kuin lypsyrotuisilla, mutta myös emo-

lehmien maito voi olla laadultaan heikkoa. Ensimmäisen ja toisen poikimisen ternimaito on heikompilaatuista kuin useamman kerran poikineilla. Tämän vuoksi poikimakauteen tulisi varautua helposti sulatettaviin pakkauksiin pakastetulla ternimaidolla. Maito on paras sulattaa vesihautteessa, mutta ei kiehuva vedessä eikä mikrossa edes sulatusteholla.

Parasta varamaitoa on luonnollisesti oman karjan lehmältä heti poikimisen jälkeen lypsetty maito, mutta naapurin maitotalta haettukin on tyhjää parempi.

Kasvata tehokas märehijä

Maito on vasikan tärkein ravintoaine noin kuukauden ikään saakka, emonsa alla olevilla vasikoilla jopa pidempään. Vapaasti emoaan imevä vasikka juo alussa neljästä seitsemään litraa päivässä, mutta määrä kasvaa nopeasti. Enimmillään emolehmän vasikka voi hyödyntää reilun 15 litran päiväannoksen.

Emolehmä tuottaa keskimäärin noin 8 kiloa maitoa päivässä, mutta maidontuotantokäyrä ei ole tasainen. Maidontuotannon huippu saavutetaan 6–10 viikkoa poikimisesta, ja emon ravintoaineiden saanti vaikuttaa siihen, kuinka kauan maidontuotanto pysyy tasaisena.

Väki- ja karkearehulla on vasikalle aluksi pötsiä valmistava vaikutus, energian saannin kannalta niillä on merkitystä vasta kahden–kolmen kuukauden iässä. Märehijäksi kasvaminen vaatii aikaa ja kiinteää rehua. Rehuilla tavoitellaan tehokasta märehijää eli toimivaa ruoansulatusjärjestelmää, tilavuutta ja hyvää rehujen hyväksikäyttöä.

Karkearehuilla lisätään pötsin tilavuutta, treenataan pötsin seinämän lihaksia, muodostetaan imeytymispinta-alaa ja pötsimikrobeille kasvualustaa. Väki- ja karkearehuilla puolestaan tehostetaan mikrobien kasvua ja lisätään pötsin imeytymispinta-alaa.

Kivennäisten ja erityisesti seleenin merkitystä kasvulle ei tule unohtaa vasikallakaan.

Vasikan kehittyvä pötsi ei pysty hyödyntämään säilörehun korkeita raakavalkuaistasoja. Emon alla olevan vasikan kannalta säilörehun valkuaispitoisuuden tulisi olla 130–160 grammaa kilossa kuiva-ainetta. Liika valkuainen laittaa vasikan kuralle ja voi heikentää kivennäisten imeytymistä.

Lisäruokintaa vai ei

Vasikka suosii aina emonsa maitoa, mutta mikäli sitä ei ole riittävästi, korostuu muiden rehujen merkitys. Näistä vasikka valitsee maitavuuden, syönnin helppouden ja tottumuksen perusteella mieluisimman. Hyvällä laitumella ja nopealla laidunkierrolla vasikat syövät riittävästi laidunrehua kasvunsa tarpeisiin.

Lisäruokintaa kannattaa miettiä, jos vasikat ovat aikaisin syntyneitä ja laidun ei riitä niiden tarpeisiin joko nurmen kasvun hiipumisesta, laidunalan vähäisyydestä tai sääolosuhteista johtuen.

Lisäruokinta kannattaa myös nuorten tai heikkomaitoisten emojen vasikoille ja tavoiteltaessa korkeita vierotuspainoja. Lisärehun hinnan on oltava alhainen ja ruokinta helposti järjestettävissä.

Hyvällä laitumella olevien runsasmaitoisten emojen vasikoiden lisäruokinnasta ei sen sijaan saavuteta juuri hyötyjä vasikan kasvun tai vierotusstressin kannalta.

Uudistuslehmävasikoiden lisäruokintaa tulisi välttää. Jalostuskarjoissa lisäruokinta voi heikentää emojen maidontuotantominaisuuksien arviointia.

Lisäruokinta ei korvaa millään tilalla eläinvalinnan merkitystä. Emot ja siitossonnit tulee valita niin, että niiden ominaisuudet tukevat tavoitetta hyvämaidtoisista emoista, joiden vasikat kasvavat hyvin. Lisäruokinnan tavoitteena tulisi olla tasaisemman vasikkaryhmän muodostuminen.

Maito on vasikan ensisijainen ravinto kahden–kolmen kuukauden ikään saakka. Karkea- ja väkirehut kehittävät aluksi enemmän pötsiä kuin ovat ravinnon lähde.

Valmennusevää vierotukseen

Vierotukseen valmentavaa lisäruokintaa voi käyttää muutaman viikon ennen vierotusta, jolloin vasikka ja sen ruoansulatuskanavan mikrobit tottuvat vierotuksen jälkeiseen rehustukseen. Se myös vähentää vierotusstressiä ja lyhentää ajanjaksoa, jolloin vasikan paino vierotuksen yhteydessä usein laskee.

Valmentavan ruokinnan voi aloittaa myös vierotuksen yhteydessä, mutta silloin siirto jatkokasvatukseen tulisi tehdä vasta kolmen, neljän viikon kuluttua vierotuksesta.

Sopeutumisrehussa tulisi olla energiaa vähintään 11.7 MJ, raakavalkuaista 130–160 g/kg ka sekä kivennäistä, suolaa ja vitamiineja.

Vierotusajan ruokinnan ensisijainen tavoite on ylläpitää syöntiä. Jo vuorokauden syömättömyys voi vaikuttaa negatiivisesti pötsin toimintaan ja sen palautuminen voi kestää jopa viikkoja.

Vasikoita tulee seurata vapaan lisäruokinnan aikana tavallista tarkemmin mahdollisten pötsihäiriöiden varalta. Erityisen herkkiä vasikat ovat muutostilanteissa.

Tasaisesti ravintoa takaa kasvun

Vasikan kasvun kannalta ravintoaineiden tasapainoinen saanti on olennaista. Yli- tai aliruokinta aiheuttavat kasvurytmin muutoksia, joiden korjaaminen myöhemmin voi olla mahdotonta. Rajat kasvulle antaa vasikan geneettinen potentiaali.

Yliruokinta rasvoittaa nopeammin keskikokoiset kuin suuret rodut, mutta aliruokinta vaikuttaa enemmän suuriin kuin keskikokoisiin rotuihin.

Kasvuun vaikuttavat rodun, perimän ja ravinnon lisäksi myös emon ja vasikan ikä, stressiherkkyys, ilmasto-olosuhteet sekä tauti- ja loispaine.

Liharotuisen vasikan päiväkasvun tulisi olla emon alla yli 1100–1200 grammaa. Teuraan koon ja ruhon kudosjakauman kannalta kriittisintä on kasvu sadasta kilosta kolmeensataan kiloon. Niukasti ruokitun ja hyvin ruokitun vasikan ero lihasmassassa voi teuraassa olla jopa kymmenen prosenttia, samoin rasvassa. Niukasti ruokitulla lihasmassan osuus pienenee ja rasvan osuus kasvaa.

Emon alla tapahtunut kasvu vaikuttaa siihen, miten eläin kantaa vierotuksen jälkeen kasvattaa. Heikosti kasvaneet vaati-

vat joko enemmän ravintoaineita tai pidemmän kasvatusajan, karkearehuvaltaiselle ruokinnalle niitä ei kannata laittaa. Jokainen 100 grammaa lisäkasvua vaatii 6 – 10 megajoulea lisää energiaa ja jokainen vierotuksessa hävitty 30 kiloa tarkoittaa kahta viikkoa pidempää kasvatusaikaa.

Emon alla heikosti kasvaneet vasikat voivat kiertää kiloja kompensatorisen kasvun kautta, eli ruokinnan tason noustessa ne parantavat kasvuaan kasvupotentiaalinsa mukaisesti. Jos geneettinen potentiaali on hyvä, kompensatorinen kasvu tapahtuu kahden ensimmäisen loppukasvatuskuukauden aikana.

Kaikki eläimet eivät pysty koskaan ottamaan kiinni menetettyä kasvupotentiaalia, vaikka ravintotilanne paranee.

Vierotuksen jälkeen emotilan on hyvä analysoida syyt mahdollisiin pieniin vasikoihin ja muuttaa tarvittaessa toimintatapoja. Hyvin kasvanut vasikka on sekä emotilan että loppukasvatajan etu.

Artikkeli perustuu Savonia AMK:n Vaavi-hankkeen Parempi pihvivasikka -koulutuksen materiaaliin.

Eeva-Kaisa Pulkka, teksti ja kuvat

Hyvä laidun ja emon maito riittävät kasvattamaan pihvivasikan. Lisäruokintaan kannattaa turvautua, jos jomman kumman määrä on heikko.

Ruokintaratkaisut tilasi tarpeisiin

Maatilojen rakennusratkaisuissa on hyvinkin suuria eroja, jotka johtuvat esimerkiksi maantieteellisistä seikoista tai tilan tuotantosuunnasta. Tämän vuoksi kullakin tilalla on myös omat ruokinta- ja kuivutustarpeensa. KUHNin kattava mallivalikoima sekä laaja kokemus koneiden valmistuksesta varmistavat, että löydät juuri oikean koneen tarpeisiisi, olipa kyseessä kuivituslaite, apesekoitin tai niiden yhdistelmä.

Alla esimerkkejä kattavasta mallivalikoimastamme.

Primor 2060 M -paalisilppuri

Primor 3570 M -paalisilppuri

Primor 4260 CC -paalisilppuri

Primor 15070 M -paalisilppuri

Euromix I -seosrehuvaunu

Euromix II -seosrehuvaunu

Profile 1670 -seosrehuvaunu

Profile Plus 1870 -puhallinvaunu

SPW 25.2 Intense -ajettava apevaunu

Kysy lisää lähimmältä NHK-myyjältäsi.
Yhteystiedot www.nhk.fi

asiakaspalvelu@nhk.fi • p. 03 628 661 • www.nhk.fi

www.facebook.com/nhkgroup

Kulkuuset Riemuin
Kulkuuset

Atria Nauta toivottaa pihvikarjan kasvattajille hyvää joulua ja innostavaa uutta vuotta!

Poikakodissamme Pieksämäellä on parhaillaan käynnissä 13. kasvukoe. Ensi vuonnakin voit olla varma, että sieltä saat karjaasi siitossonnin, joka on nupo, terve ja kunnon kulkusilla varustettu.

www.atrianauta.fi/poikakoti

ATRIA NAUTA
KASVAA KOTIMAISTA

Emotiloilla on
kuivikepula

Jossakin oljenkeruu onnistui, keskisessä Suomessa ei.

SILOMIX®

– TARKEMPAAN REHUNSÄILÖNTÄÄN

ENNAKKOKAUPPA ALKAA NYT. TARJOUS VOIMASSA 31.1.2018 ASTI.

Oikea bakteerikoostumus ja rehun kosteuden mukaan oikein valittu seos ovat rehunsäilönässä avainasemassa. Silomix®-konsepti sisältää kolmea erilaista bakteerieseosta, joita keskenään sekoittamalla voidaan valmistaa ihanteellinen säilöntäaineliuos tilalla juuri ennen korjuuhetkeä. Näin mikrobien tehokkaalla hyödyntämisellä parannetaan rehun laatua, saavutetaan säästöä ja nostetaan kannattavuutta kotieläintuotannossa.

SILOMIX WET
Sisältää nopeasti ja tehokkaasti pH:ta alentavia maitohappobakteereita, jotka toimivat kosteassa rehussa.

SILOMIX FERM
Perustuote, jolla suurin osa rehusta säilötään. Sisältää sekä pH:ta tehokkaasti alentavia että jälkilämpöä estäviä maitohappobakteereja.

SILOMIX DRY
Sisältää maitohappobakteereja, jotka estävät jälkilämpöä sekä hiivojen ja homeiden kasvua kuivassa rehussa.

SILOMIX ENTSYYSMI
Entsyymiseos kaikkiin yhdistelmiin.

KYSY LISÄÄ ALUE-EDUSTAJALTASI: WWW.VILOMIX.FI/EDUSTAJAT

Vilomix Finland Oy
puh. 010 402 7700
www.vilomix.fi

Vilomix

Haasteellista sadonkorjuukesää seuraa

haasteellinen kuivitusaltvi.

Siellä, missä vilja on jäänyt maahan,

on olkikin korjaamatta. Näin on etenkin

Pohjois-Karjalasta Pohjanmaalle

menevällä vyöhykkeellä.

Johtava asiantuntija Sari Peltonen ProAgria Keskusten Liitosta kertoo, että Suomen viljasadosta oli lokakuun lopussa korjaamatta kymmenestä viiteentoista prosenttiin. "Eteläisellä rannikolla saattoi jäädä korjaamatta muutama prosentti, mutta pahin tilanne oli Vaasa-Joensuu -linjalla. Siellä 20–30 prosenttia viljasta jäi peltoon. Oulun korkeudella taas meni paremmin. Tilakohtaiset vaihtelut ovat suuria."

Kuivikkeiden kerääminen on sujunut huonosti muun muassa kiuruveteläisellä emolehmäkasvattaja Eero Möykkysellä. "Vuoden kuivikearve on 700 olkipaalia, mutta nyt olen saanut vain 200. Niistäkin ehkä puolet on laadultaan surkeita", toteaa hän. Laskettuaan kuivikemääränsä Eero Möykkynen teki urallaan ra-

dikaalin päätöksen myydä lähes kaikki kesän kaikki pihvivasikat välitykseen. Talven yli jää vain noin 50 emoa ja uudistukseen tarvittavat lehmävasikat.

"Normaalisti jopa kaikki ovat jääneet kotiin kasvamaan, se on tavoite. Mutta korjuusaita ei kerta kaikkiaan ollut. Onkohan milloinkaan ollut näin huonoa vuotta?"

Emojen kuivitukseen Eero Möykkynen kokeilee nyt ensimmäistä kertaa turvetta. Sen menekistä ei vielä ole käsitystä.

"Totta kai tämä on kalliimpi systeemi kuin olki ja työläämpi leivittää ilman sopivia koneita. Kuivikekauhua ei ole järkeä hankkia yhtä talvea varten. Jos jatkossa on tällaista, pitää sitäkin harkita", sanoo Möykkynen.

Eläinmäärä harkintaan

MTK Pohjois-Savon toiminnanjohtaja ja emolehmäkasvattaja Jari Kauhanen vahvistaa seudun yleisen kuivikelähteen hyvin huonoksi. Paitsi että olkea on saatu paalattua niukasti, talteen saadun kuivikkeen laatu on kärsinyt.

"Turpeen hinta taas on täälläpäin Suomea kalliimpi kuin muualla. Ongelmana on turvesoiden luvitus. Kuiviketurpeen tuotantoon sopivia uusia aloja ei ole avattu riittävän paljon. Kuljetuskustannus ja myyjän monopoli nostavat hintaa", sanoo Kauhanen.

Jari Kauhasen mukaan niukassa kuivikelähteessä kannattaa miettiä, millä eläinmäärällä mennä talven yli. Yhdenkin eläimen vähentäminen karsinasta vähentää kuiviketarvetta.

"Vaikka puupohjaiset kuivikkeet eivät ole hyväksi pelloille, olkea voi jatkaa turpeen ja purun yhdistelmällä tai hakkeella."

Konttiturpe pysyy kuivana

Turvekentillä oli samat säät kuin pelloillakin. Vapolle tuli nyt kolmas huono turpeennostovuosi peräkkäin.

"Tänä vuonna saimme 70 prosenttia tavoitteesta. Alueellista vaihtelua on paljon", kertoo myyntijohtaja Ari Huunonen Vapo Oy:stä.

Koska ylivuotiset varastot on syöty, kuiviketurpeen kuljetusmatkat väkisinikin kasvavat talven mittaan.

"Yritetään mahdollisimman paljon optimoida kuljetuksia, koska rahti ei ole kenenkään etu."

Vapolla on nyt toista kuivituskautta markkinoilla 36 kuution kontti, joka vähentää kuivikehävikkiä. Sitä on tarjottu lähinnä hevosstalleille, mutta Ari Huunosen mukaan kysyntä on herännyt myös karjatiloihin.

"Tuuli ei vie turvetta eikä lumi kastele. Asiakas saa hyödynnettyä kaiken ostamansa turpeen. Olemme juuri tilanneet uuden erän kontteja", toteaa Huunonen.

Vaihtoehtoa turpeessa

Ilkka Romppanen Kiteeltä on tähänkin asti käyttänyt tasalatiapihatossaan kuivikkeena pääasiassa turvetta ja täydentänyt

sitä oljella. Hänen charolaiskarjassaan on noin 70 emoa ja lisäksi nuorkarjaa 160 päätä.

Tänä vuonna Romppanen löysi turvetoimittajan Venäjän puolelta Puikkolasta Sortavalan läheltä. Suomalainen yrittäjä on ostanut sieltä avatun suon liiketoiminnan ja myynyt kuiviketurvetta Kiteen ja Savonlinnan tienoille.

Romppasen tilalta on rajalle 50 kilometriä ja siitä suolle 40. Suomessa tuki on lähempänäkin turvetuotantoalueita, mutta Puikkola voittaa hinnassa.

Romppasen tilalle tulee sieltä kymmenen rekallista turvetta. "Laatu on ihan hyvä ja hinta pari euroa halvempi kuin Vapolla. Kuution verottomaksi hinnaksi tuli 13 euroa", laskee Romppanen.

Pihatossa kuluu vuodessa 1300–1400 kuutiota turvetta. Olkea tila kerää silppuavalla noukivaunulla. Tänä vuonna kertyi 500 olkikuutiota. Suurin osa saatiin kokoon vasta lokakuun lopussa.

"Tänä vuonna kannattaa varautua kuivikkeiden hankintaan hyvissä ajoin. Keväällä hinnat ovat varmasti korkeammat."

Huonosta laadusta terveystarve

Huonolaatuisen kuivikkeen kanssa toimiessa on muistettava terveystarve sekä hoitajille että eläimille. Homepöly on vaaraksi keuhkoille.

"Kostea kuivike ei toimi kuivikkeena eikä lämmöneristeenä. Eristävyys on erityisen tärkeää vasikoille, koska niiden lämmönsäätely on vasta kehittymässä. Märällä makuualustalla emot liikaantuvat. Siitä voi seurata hautumia iholle ja utaretulehduksen riski kasvaa", luettelee tuotantoeläinten erikoiseläinlääkäri Iris Kaimio Emovetistä.

Homeisten kuivikkeiden napostelusta seuraa emoilta pahimassa tapauksessa luomisia. Hometoksiineilla on vaikutusta myös nautaan pötsiin ja ruuansulatukseen.

"Syysryhmän kanssa on hyvä muistaa, että jotkut hometoksiinit vaikuttavat estrogeenin tavoin ja aiheuttavat siten hedelmällisyysongelmia", kertoo Kaimio.

*Teksti ja olkipaalkuva: Leena Pakarinen
Tämän sivun kuva Bigstock Photo.*

LUOMUHYVÄKSYTTY

RAHTITEURASTUS JA PALOITTELUPALVELUT

SAVO-KARJALAN LIHA
Puh. 017 261 8919
www.savokarjalanliha.fi

TOKKI OY

Kalusteet karjasi hyvinvointiin.

Ruokinta-aidat • Parsipedit • Juomalaitteet • Laidunkalusteet • Karsina-aidat • Vink poistutusapu • Hoitopilttu Karjaharja • Ruokintakourut • Iglut Irtoaidat • Liuskaverhot • Työvälineet ...ja paljon muuta tilasi tarpeisiin.

SUORAAN VARASTOSTA MATKAAN!

Mokintie 66, 82600 Tohmajärvi / puh. 050 46 40 555 / info@tokki.fi
www.tokki.fi

SARVANAN ANGUS

JALOSTUSELÄIMIÄ

Katariina ja Kalle Sarvana
Sarvanantie 172
34420 MUROLEEN KANAVA
Puhelin 040 7396 386
katariina.sarvana@angus.fi

VANHA-ANNILAN ANGUS

MYYTÄVÄNÄ
JALOSTUSELÄIMIÄ

Lauri Annila
Annilantie 90
37600 Valkeakoski
Puhelin 040 828 5051

Pohjanmaan Rehuässä Oy

valmistaa ja myy hivenainerehu- ja kivennäisrehuseoksia. Biologisia säilöntäaineita ja nuolukiviä maahantuodaan ja myydään - 25 vuoden kokemuksella.

HYVÄÄ JOULUA JA MENESTYKSELLISTÄ UUTTA VUOTTA

Pohjanmaan Rehuässä Oy
Karhunpolku 9, 65520 Helsingby
Puh: 06-3444433
email: rehuassa@rehuassa.fi
www.rehuassa.fi

LAJINSA PARHAAT

EBENA

Suomen suosituin rehuvirna

JÖGEVA 4

Suomen kestävin valkoapila

NATURCOM OY

92400 Ruukki, Puh. (08) 270 7200, (02) 762 6200

www.naturcom.fi

Tehokkuutta kuivalannan levitykseen

Urakoitsijallekin on sekä ajallisesti että taloudellisesti kannattavampi kuluttaa työaika pellolla eikä tiellä.

Lanta on hyvä ja edullinen lannoite, mutta levitys pitkän matkan päähän voi nostaa kustannuksia merkittävästi. Matka-ajo kuivalantavaunulla pellolle myös hidastaa työtä.

Kuivalannan siirto rekalla tai kuorma-autolla pellolle tehostaa lannanlevitystä ja pidemmällä matkalla tuo myös merkittäviä säästöjä. Laskelmia siirron kustannuksista on tehty Savonia AMK:n lantalogistiikka-hankkeessa.

Rekkasiirto tulee hieman edullisemmaksi traktoriin verrattuna viittä kilometriä pidemmillä matkoilla. Siirrettävän lantamäärän ollessa 400 kuutiota rekalla siirtäminen on viiden kilometrin kohdalla noin 50 euroa edullisempaa. Kymmenen kilometrin siirtomatalla hintaero on noin 220 euroa. Traktori siirron hinta on laskelmassa 60 euroa tunnilta ja rekan 85 euroa tunnilta.

Kustannussäästö syntyy siirron nopeudesta ja suuremmista kuormista. Vaikka traktorin tuntihinta on alhaisempi, tulee sillä siirrosta hitaampana ajoneuvona isommat kustannukset, sillä työaikaa traktorilla kuluu aina lähes kaksinkertaisesti rekkaan verrattuna. Laskelmassa viiden kilometrin siirrossa traktorin keskinopeudeksi on arvioitu 40 km/h ja rekan 65 km/h.

Tiestön kunto luonnollisesti vaikuttaa jonkin verran laskelmaan. Paremmalla tiellä rekalla vauhtia voidaan nostaa traktoria enemmän, jolloin sen tehokkuus paranee.

Kuorma-autolla ja rekalla lantaa siirtyy yhdellä ajolla 2–5 kertaa enemmän kuin keskimäärin käytössä olevilla kuivalantavaunuilla.

Sujuva lastaus tehostaa työtä

Siirron tehokkuuteen vaikuttaa myös lastausmenetelmä. Traktori siirto etukuormaimella lastattuna häviää reilusti kaivinkoneella lastatulle rekkasiirrolle jo noin kolmen kilometrin siirtomatkan jälkeen.

Viiden kilometrin matkalla hintaero rekan ja kaivinkoneen välä on jo noin 200 euroa ja hintaero kasvaa matkan kasvaessa

nopeasti. Etukuormainlastauksen arvoksi on laskelmassa määriteltä 45 euroa ja kaivinkoneen 55 euroa tunnilta. Siirrettävä määrä on sama 400 kuutiota.

Rekan ja kuorma-auton välillä hintaero ei noin viiden kilometrin matkalla ole merkittävä. Pidemmille matkoille kuorma-auton kustannuksia ei ole laskettu.

Etäpelloille lannan siirtoon on kannattavaa ottaa kaivinkone tai pyöräkuormaaja vuokralle ja ostaa siirto autoilijalta.

Urakoitsijaa käytettäessä etua saadaan myös itse levityksen nopeudesta. Lannan ollessa valmiina pellolla, saadaan levitettyä siirtomatasta riippuen moninkertainen määrä lantaa samassa ajassa.

Urakoitsijalle tieajo ei yleensä ole kannattavaa. Pitkillä siirtomatkoilla tuntihintaa pitäisi nostaa, jotta se paremmin vastaisi kustannuksia.

Hyviä kokemuksia emotiloilta

Lannan siirron ja sitä kautta levityksen nopeus vakuuttivat iisalmelaisella Kärkkäisen tilalla viime keväänä, kun lanta ajettiin kuorma-autolla neljän kilometrin päässä olevalle pellolle valmiiksi.

”Olihan levitys huomattavasti nopeampaa, kun lanta oli pellolla. Kuorma-autolla siirtyi kolme kuormaa siinä kun traktorilla olisi vienyt yhden”, Ari Kärkkäinen vertaa.

Kerralla myös liikkui suurempi määrä, sillä kuivalantavaunulla siirtyy reilu kymmenen kuutiota kerralla, mutta kuorma-autolla 20 kuutiota. Koska kyseessä oli noin 20 hehtaarin lohko, ajettava lantaakin oli reilusti.

”Kyllä kuorma-autolla siirtoa voi suositella, nopeus ja tilavuus tuovat tehokkuutta lannan siirtoon. Etenkin tuolle isolle lohkolle käytämme sitä varmasti jatkossakin”, Kärkkäinen sanoo. ”Sitä on tosin joskus mietitty, kuinka kauas lantaa ylipäätään kannattaa ajaa.”

Samansuuntaisia kokemuksia on sonkajärveläisellä Mustolan tilalla. Vaikka ajomatkaa pellolle oli vain pari kilometriä, nopeutui levitys selvästi.

”Joskus on ajettu tavallisella maakärryllä, mutta se on hidasta pienen tilavuuden vuoksi”, Heikki Mustonen sanoo. Nopeudesta johtuen kustannus ei työtehoon nähden ole Mustosen mielestä kova. Hän vuokrasi pyöräkuormaajan ja kaksi kuorma-autoa ajoi lantaa pellolle.

Sekä Kärkkäinen että Mustonen korostavatkin kuormauksen tehokkuutta. Kaivinkone tai pyöräkuormaaja lastauksessa ovat olennainen osa tehokkuutta.

Molemmilla emotiloilla lannan levittää urakoitsija, jonka osalta lasku luonnollisesti pienenee maantieajon jäädessä pois.

”Keväällä teiden kantavuus voi tosin rajoittaa kuorma-autolla siirtämistä. Märällä pellolla autolla on myös hankala liikkua”, Mustonen huomauttaa.

Lannan siirrossa valmiiksi pellolle on huomioitava myös lannan peltovarastointia koskevat säännökset. Lanta on levitettävä neljän viikon sisällä sen siirrosta pellolle. Mennyt kevät ja syksy näyttivät, että neljä viikkoa voi olla joskus lyhyt aika säiden pölkettä paljon keskimääräisestä keväästä ja syksystä.

Kannattava ajomatka hankala laskea

Se, kuinka kauas lantaa kannattaa kuljettaa, on monen tekijän summa. Kannattavan matkan laskeminen on hankalaa.

Lantalogistiikka-hankkeessa on tehty mallilaskelmia ja julkiset laskurit tilakohtaiseen käyttöön valmistuvat ensi vuonna.

Lannan arvoon vaikuttaa sen ravinnepitoisuus ja ravinteiden arvottaminen verrattuna teolliseen lannoitteeseen. Etenkin kaliumilla on merkitystä, sillä pienikin vaihtelu kaliumpitoisuudessa muuttaa lannan arvoa huomattavasti. Jo 1,5 kilon lisäys lantatonnia kohti vaikuttaa lannan siirron kannattavuuteen yli kaksinkertaisesti.

Kaliumin hinnan määrittäminen on vaikeaa, sillä olipa sitä vähän tai paljon, se on joka tapauksessa vietävä pellolle, mutta lannoitus tapahtuu kuitenkin typen ja fosforin rajoitteiden mukaan.

Toisaalta lannan hyödyntämisen laskennassa ravinteiden arvo ei kerro koko kannattavuutta, tärkeämpää on kustannusten ja ajankäytön minimointi.

Savonia AMK:n, Luonnonvarakeskuksen ja YSAO:n yhteinen Lantalogistiikka-hanke pyrkii tehostamaan karjanlannan hyödyntämistä ja etsii keinoja logistiikan parantamiseen.

Teksti ja kuvat: Eeva-Kaisa Pulkka

Kuivalanta valmiina pellolla nopeuttaa levitystä huomattavasti.

Hyvää Joulua!

ANGUS
VIIDEN TÄHDEN PIHVILHAA

www.angus.fi
f suomenangus

Suomen Limousinkasvattajat ry

*Toivottaa kaikille
Rauhallista Joulua ja
Suotuisaa Uutta Vuotta!*

www.limousin.fi

Laidun HEREFORD
Hereford pihvikarjanliha

HAUSKAA JOULUA JOKA SAVUUN!

..... **www.laidunhereford.fi**

Rauhallista joulua ja karjaonnea 2018!

Suomen Simmentalyhdistys ry

Kasvamassa uusi vuosikerta
toimintavarmaa
Hereford-emoainesta.

**Tervetuloa
tutustumaan!**

Millola Hereford
Millolankuja 25 09430 SAUKKOLA
Mikko 0440-472250, Anu 050-4326301
www.millola.com

**TERISTEN KARTANO
HEREFORD & ANGUS-
JALOSTUKSEN KÄRJESSÄ**

Antti Veräväinen 0500 835 084

**Rauhallista
Joulua
ja karjaonnea
vuodelle 2018!**

**HYVÄSUKUISIA
JALOSTUSELÄIMIÄ**

INKEREN KARTANO
KB HEREFORD

HENRIK JENSEN
0400 124 364

WWW.INKERE.FI

THORSVIK HEREFORD

Hyvää Joulua!

ooo **www.thorsvikhereford.fi** ooo

Simmental-jalostusta vuodesta 1991

Björn von Konow 040 544 7409
Vast. karjakko Liisa Linna 040 961 8590
www.lahistensimmental.fi

CHAROLAIS-SONNEJA
HYVÄT JALOSTUSOMINAISUUDET
JA LIHAKKUUSARVOT.

Hyvää Joulua ja Kiitokset kuluneesta vuodesta!

LASSE HANNOLA PUHELIN 040 5163 805
MATTI HANNOLA PUHELIN 0400 777 999

MTY HANNOLA LASSE JA MATTI
ELIMÄENTIE 2192, 47200 ELIMÄKI
WWW.HANNOLANCHAROLAIS.COM

SILOKING

**Siloking -
Hyvää joulua karvanaamoille**

CHAROLAISJALOSTUKSEN KÄRJESSÄ-
JALOSTUSELÄIMIÄ MYYTÄVÄNÄ.
VASTUSTAMATTOMAN HYVÄÄ
PIHVILHAA -
suoramyyntiä ennakkotilauksesta

**KAUNIAIS
CHAROLAIS**

Tiedustelut:
Anne-Marie Rosenlew
Kartanonkuja 100, 37200 Siuro
Puh. 03 340 6890 / 040 590 5718
anne-marie.rosenlew@finnbef.fi

**Piittala Hereford KIITTÄÄ asiakkaitaan
kuluneesta vuodesta ja toivottaa kaikille
Hyvää & Rauhallista Joulunaikaa
sekä Onnea Uudelle Vuodelle!**

**PIITTALA
HEREFORD**

JALOSTUSTA SINUN EDUKSESI

www.piittalahereford.fi

Hauhon Myllärit Oy
jalostaa viljasi tilakohtaiseksi täysrehuksi.
Tilasekoitus on edullinen ja vaivaton ratkaisu.
Tiedustele uuden asiakkaan tutustumishintaa.

**Rauhallista Joulua &
Menestyksellistä
Uutta Vuotta!**

HAUHON MYLLÄRIT
040 552 6671, myllarit@hauhonmyllarit.fi
www.hauhonmyllarit.fi

**Laatua ja
palvelua!**

Kiitokset yhteistyökumppaneillemme
kuluneesta vuodesta &
hyvää tulevaa vuotta!

Lihakonttori Oy
Vanha Talvitie 8 A, 00580 Helsinki
puh: 09-8256 520, fax: 09-761 822
www.lihakonttori.fi

Villin lännen karjasta vahvaksi tuotantosuunnaksi

Kirjoittaja lempilehmänsä Jogan kanssa 1970-luvulla.

”Tiesitkö, että Suomessa on lehmiä, joita ei lypsetä, vaan jotka poikivat kerran vuodessa ja hoitavat vasikkansa laitumella puolen vuoden ikään?”

Näin lähti vuonna 1969 perustettu Suomen Lihakarjayhdistys kertomaan emolehmätuotannosta, ns. itseuudistuvasta naudanlihantuotannosta. Pidetään pihvirodun lehmiä Aberdeen Angus, Hereford ja Charolais, joiden ainoa tehtävä on synnyttää, imettää ja hoitaa vasikkansa puolen vuoden ikään. Tällaisista lehmistä oli kuultu ja nähty villin lännen elokuvissa, mutta se, että ne voisivat menestyä yhtä hyvin Suomen olosuhteissa, oli uutta. Maanviljelysneuvos Nils Gustaf Borgström oli tuonut maahamme ensimmäiset Aberdeen Angus -eläimet Ruotsista vuonna 1951, ja agronomi Toivo T. Pohjala ensimmäiset Herefordit vuonna 1959.

Suomen Lihakarjayhdistyksen perustavassa kokouksessa vuonna 1969 pidettiin monta kirjavaa puheenvuoroa: yhdistyksen perustamista kannatettiin voimakkaasti, toisissa puheenvuoroissa sitä taas vastustettiin vähintään yhtä voimakkaasti.

”Neuvontajärjestö laski: itseuudistuva kannattamatonta” otsikoi Maaseudun Tulevaisuus 3. heinäkuuta 1980. Kirjoituksessa viljelijöitä varoitettiin emolehmätuotannon heikosta kannattavuudesta, ja heitä kehoitettiin valitsemaan lammastalous tai vä-

litysvasikkakasvatus. Samoihin aikoihin lammaskasvatus taantui juuri heikon kannattavuuden johdosta.

Epäily vaihtui varteenotettavaksi vaihtoehdoksi

Lypsylehmien vähentyessä ei pikkuvaskan saantikaan ollut enää mitenkään taattua, ja kaikesta epäluulosta huolimatta tuli emolehmätuotannosta vähitellen ”varteenotettava vaihtoehto” tilojen kotieläintuotantoa suunniteltaessa. Kaikkien yhteistyö oli tarpeen, jotta saavuttaisimme maatalouden tuotantopoliittisen toimikunnan ehdottaman ja valtiovalan hyväksymän ohjelman: 100 000 emolehmää Suomessa vuonna 1990.

Jos vielä 1970-luvun alussa ihmeteltiin tarvitaanko pihvirotuja lainkaan Suomessa, keskusteltiin vuosikymmenen lopulla jo siitä, miten liharotujen arvokkaita ominaisuuksia voitaisiin parhaiten käyttää.

1970-lukua voidaankin pitää pihvikarja-asian lisääntymisen,

Isäni tuttava vuorineuvos Juuso Walden, Yhtyneet Paperitehtaat oli tuonut USA:sta Aberdeen Angus ja Hereford lihakarjaa. Hän oli päättänyt, ettei myy näitä eläimiä ennenkuin niitä on yli 100! Saimm ekuitenkin luvan ostaa kaksi kantavaa Hereford-hiehoa syksyllä 1967, Essi ja Erotus av Valkeakoski, ja Kosken kartanon Hereford-karja oli perustettu! Foto Valkeakoski.

tunnetuksi tekemisen ja vakiintumisen vuosikymmenenä. Opittiin, että maassamme tarvittiin hyviä sonneja maito-lihaohjelmassa, ja pihvisonneilla tehtiin lypsykarjoissa jo 10 % kaikista siemennyksistä. Hyviä pihvirodun sonneja tarvittiin myös emolehmätuotannossa ja pihvirotujen jalostustyössä. Enää ei onnistunut alkuvuosien tapainen jalostustyö, jonka mukaan sonni ostettiin tai lainattiin naapurilta, eikä siltä vaadittu kuin paperit ja selvitys siitä, ettei sonni ollut lehmille liian läheistä sukua.

Jalostuksesta pohja tulevaisuuteen

Suomen Lihakarjayhdistys loi jo 1970-luvun lopulla perustan jalostustyölle hyvässä yhteistyössä Suomen Kotieläinjalostusyhdistyksen, FABA:n kanssa. Laadittiin lihakarjalle oma jalostusohjelma ja virallisesta punnitustarkkailusta tuli pihvirotuisten eläinten kantakirjavaatimus vuonna 1980.

Lihakarjayhdistyksen ja Tuottajain Lihakeskuskunnan välinen yhteistyö oli ratkaisevaa hyvän pihvilihan markkinoinnissa.

Merkittävän askeleen eteenpäin sai aikaan agronomi Pentti Myllylän lehtikirjoitus vuonna 1974. Hän ehdotti, että tukemalla siirtymistä maidontuotannosta itseuudistuvaan naudanlihan tuotantoon voitaisiin Tanskan mallin mukaan tasapainottaa maidon ja naudanlihan tuotantoa tulevaisuuden tarpeita vastaavaksi.

Näyttelytunnelmia Porissa ja Vihdissä 1970-luvun lopulla.

Maatalousministeri Heimo Linna vierailee Kosken kartanossa vuonna 1974. Ministerin lisäksi kuvassa Toivo T. Pohjala, Ilkka Ruska, Marja-Leena Puntila, TLK:n Timo Sipilä ja Pentti Myllymäki.

Yhdistys palvelee kasvattajia ja kuluttajia

Kun Pihvikarjaliitto perustettiin vuonna 2008, ihmeteltiin joissakin piireissä, tarvitaanko todella lisää tämän alan yhdistyksiä. Liitto on kuitenkin mielestäni onnistuneesti pystynyt edistämään korkealaatuisten naudanlihan tuottamista, pihvilihan saattamista kuluttajien tietoon ja palvelee tällä tavalla sekä naudanlihan kasvattajia että kuluttajia. Kuluttajalle on pystyttävä tarjoamaan korkealaatuista, eettisesti tuotettua kotimaista naudanlihaa. Liiton toimintaan kuuluvat myös eläinten hyvinvointikysymykset, maisemanhoito sekä luonnon monimuotoisuus ja ympäristökysymykset.

Luotan suomalaisen kuluttajaan ja hänen lisääntyvään haluunsa käyttää kotimaista, korkealaatuista, eettisesti tuotettua naudanlihaa. Sitä on hänelle pystyttävä tarjoamaan.

Teksti: Male von Limburg Stirum

Kuvat: kirjoittajan arkistosta

Essi ja Erotus av Valkeakoski poikivat Koskella keväällä 1968 ensimmäiset Koskis Herefordit.

Maaseudun Tulevaisuus 7.8.1969

Suomen Lihakarjan kasvattajayhdistyksen perustava kokous pidettiin tiistaina 5.8.1969 Valkeakoskella Lotilan kartanossa Yhtyneet Paperitehtaat Oy:n toimissa isäntänä. Kokoukseen oli saapunut 35 lihakarjan kasvattajaa ym. asian harrastajaa. Kokous hyväksyi uuden yhdistyksen perustamisesityksen ja yhdistyksen rekisteröintiä edellyttävät sääntöluonnokset. Niiden mukaan yhdistys toimii Pohjoismaisen Lihakarjayhdistyksen Suomen osastona. Kokous tähdensi myös kotimaisen eri maatalous- ja karjanjalostusjärjestöihin suuntautuvan yhteistyön tärkeyttä. Suomessa on puhtaita liharotujen nautoja tällä hetkellä 400–500 eläintä 23 karjassa.

TULE MUKAAN TULLIKISAAN

en Lihakarjayhdistyksen järjestämä Mullikisa jatkuu. Mullikisan voittaa se, kasvattaa teuraspainoltaan suurimman vuoden ikäisen yksilön. Kilpailuun osallistuu vain ne, jotka ovat siementäneet lehmänsä kilpailulautakunnan lämmien sonniin spermalla.

lu alkoi 1. 6. 1972 ja päättyy 31. 12. 1974. Siemennyksen on tapahduttava — 31. 12. 72 välisenä aikana.

nen kilpailuun hyväksytyjen sonniin spermalla siemennyksen tehnyt kas- osallistuu Raision Tehtaitten lahjoittaman 1000 kg:n rehumäärän arvon-

ässä Mullikisan muhkeita isäpappoja

luun osallistuneitten vasikoiden arvosteleminen tapahtuu 5. 1. 1975 jäl- osuusteurastamoiden punnitustodistusten perusteella. Todistuksesta tulee l, että vasikka on teurastettu 355—375 päivän ikäisenä, Arvostelun suo- kilpailulautakunta, jonka muodostaa Suomen Lihakarjayhdistyksen istuva untta.

LIKISAN ensimmäinen palkinto on n. 2 500 mk:n arvoinen pakastearkku. n palkinto on suuruudeltaan 500 mk ja kolmas 250 mk. Lisäksi jokainen tettu kilpailumulli osallistuu arvontaan, jonka palkintona on 2 000 mk:n ord-vasikka.

lun tulokset julkaistaan v. 1975 Maaseudun Tulevaisuudessa ja Lands- ns Folkissa helmikuun ensimmäisissä numeroissa. Lisäksi voittajille ilmoi- tulokset henkilökohtaisella kirjeellä.

1. Offer, Hereford

2. Umbus, Charolais

3. Tatestown Walnut, Hereford

4. Filé, Charolais

5. Limpo, Aberdeen Angus

SUOMEN LIHAKARJA-YHDISTYS r.y.
25560 Koski as. puh. 924-56107

Ilmoitus Lihantuottaja-lehdessä 6/1972.

Eväitä lähituottajan, ammattikeittiön ja tukkutoimijan yhteistyöhön

Käytännönläheinen aitojamakuja.fi/foodservice -sivusto esittelee ammattikeittiöiden ja tukkujen tuotteiden valintaprosessin ja nostaa esiin asioita, joihin elintarvikeyrityksen on hyvä kiinnittää huomiota jo ennen ostajien kanssa käytäviä myyntineuvotteluja.

Ammattikeittiöt ja niitä palvelevat tukkutoimijat haluavat koko ajan enemmän tarjontaa ja valikoimiinsa paikallisia tuotteita. Keskeinen kysymys paikallisia tuotteita tekevän elintarvikeyrityksen näkökulmasta onkin, miten myyn tuotteeni ammattikeittiöön ja tukkuun. Parin viime vuoden aikana toimijoiden yhteistyön avuksi on tuotettu arjen työkaluja ja mahdollistettu toimijoiden kohtaamisia valtakunnallisessa Paikallisruoan arvoketjua kehittämässä -hankkeessa.

Aitojamakuja.fi/foodservice neuvoo myymään

Aitojamakuja.fi/foodservice -sivusto esittelee, millainen on uusien tuotteiden valintaprosessi ammattikeittiöissä ja tukkuissa. Riippumatta siitä, kumpaan tahoon ottaa ensin yhteyttä, on hyvä miettiä jo etukäteen, mikä on oman tuotteen lisäarvo ja erityisyys verrattuna muihin vastaaviin tuotteisiin. Tässä apuna kannattaa käyttää excel-pohjaista tuotekorttia, jossa keskitytään asioihin, joihin ostaja kiinnittää huomiota myyntineuvotteluissa.

Yksi tärkeimmistä asioista yhteistyön toimivuuden kannalta on toimitusvarmuus. Liikkeelle voi lähteä myös pienemmässä mittakaavassa paikallisesti, jolloin tuotteet voivat olla tarjolla

vain tietylle rajatulle alueelle tai asiakasryhmälle, vaikka yhteistyötä tekisikin valtakunnallisen yhteistyökumppanin kanssa. Sivustolta löytyy tähän liittyen useita yhteistyöesimerkkejä.

Kohtaamisia eri puolilla Suomea

Parin viime vuoden aikana järjestetyissä tilaisuuksissa on esitelty tuotteiden valintaprosessia sekä tutustuttu toisiin osapuoliin lähiruokatreffeillä. Elintarvikeyrityksillä on ollut mahdollisuus tavata kerralla useampia paikallisen ja valtakunnan tason ostajia, saada palautetta ja ideoita tuotteen kehittämiseen sekä kuulla, millaisille tuotteille on kysyntää. Tilaisuuksissa on noussut esiin, että tuotteen ja/tai yrityksen tarinat kiinnostavat niin ammattikeittiöitä kuin kuluttajia.

Paikallisruoan arvoketjua kehittämässä -hanketta on toteutanut Turun yliopiston Brahea-keskus ja keskeiset yhteistyökumppanit ovat olleet Päivittäistavarakauppa ry ja Foodservice-tukkutoimijat, maakunnalliset elintarvikealan kehittäjät sekä Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry. Hanketta on toteutettu vuosina 2015–2017 ja sitä on rahoittanut maa- ja metsätalousministeriö.

Tutustu aitojamakuja.fi/foodservice

Kirjoittaja: Päivi Töyli, projektipäällikkö, Turun yliopiston Brahea-keskus

Tuotteiden valintaprosessi

Kun haluat myydä tuotteita ammattikeittiöön ja tukkuun, on kaksi pääsääntöistä toimintatapaa:

Ota yhteyttä

Ammattikeittiöön tai **Tukkutoimijaan**

Lähituottaja

Elintarvikeyritystä ottaa yhteyttä ammattikeittiöön. Aluksi kannattaa keskustella tuotteen soveltuvuudesta, käyttöominaisuuksista, toimitusmääristä, pakkauksista yms.

Lähituottaja

Tukkuihin kannattaa oma-aloitteisesti markkinoida tuotteitaan täyttämällä tuotekortti.

Ammattikeittiö

Ammattikeittiö (hotelli, ravintola, kahvila, julkinen ruokapalvelu) ehdottaa tuotetta tukun valikoimaan.

Tukkukauppa

Tukut etsivät aktiivisesti tuotteita, jotka sopisivat ja täydentäisivät heidän valikoimaansa ja asiakkaiden tarpeita.

Tukkukauppa

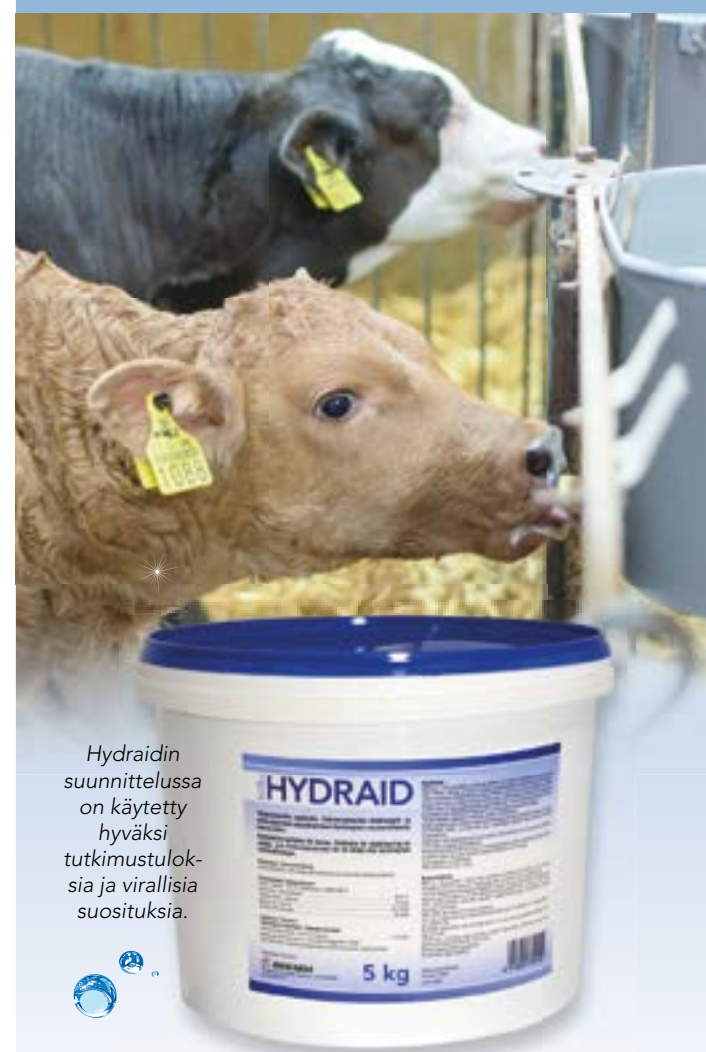
Ehdotus voi johtaa neuvotteluihin lähituottajan ja tukun välillä. Neuvotteluissa käydään läpi yksityiskohdat kuten volyymit, aikataulut ja toimitustavat.

Ammattikeittiö

Tukuilla on esim. erillisiä lähituotelistoja, joiden pohjalta paikallisia tuotteita suositellaan asiakkaille.

Milka HYDRAID

Hydraidin suunnittelussa on käytetty hyväksi tutkimustuloksia ja virallisia suosituksia.

Energiapitoinen elektrolyyttivalmiste vasikoiden ripuliin liittyvän kuivumisen ja painonmenetyksen sekä elektrolyyttitasapainon hallintaan.

- katkaisee ripulin nopeasti
- liukenee hyvin veteen
- kotimainen
- yhdellä 5 kg:n pakkauksella hoidat 5 vasikkaa

Katso jälleenmyyjät ja tutustu tuotteeseen www.biofarm.fi

BIOFARM

Yrittäjätie 20, 03600 Karkkila p. 09-2252560
www.biofarm.fi

Liity Pihvikarjaliiton jäseneksi

Pihvikarjankasvattajien liitto on suomalaisen naudanlihantuotannon puolestapuhuja. Olemme ainoa edunvalvontayhdistys, joka asettaa lihakarjan kaikessa etusijalle.

Pihvikarjankasvatuksen osuus lihantuotannosta on kasvussa, samalla kun kuluttajien mielenkiinto ruoan laatua ja alkuperää kohtaan lisääntyy. Suomalaisen vuosittain kuluttamasta naudanlihasta noin 15 % on kotimaista pihvikarjan lihaa. Tavoit-
teemme on, että tämä osuus kasvaa entisestään.

Pihvikarjaliiton tehtävänä on kertoa suomalaisesta, eetti-sesti korkeatasoisesta pihvilihantuotannosta. Meille on kunnia-asia, että pihvikarjaa kasvatetaan vastuullisesti, eläinten hyvinvoinnista ja ympäristönäkökohdista huolehtien.

Tuemme, kehitämme ja edistämme kaikin käytettävissä olevin keinoin pihvilihan lisäarvoa tukevia toimia. Seuraamme markkinatilannetta ja päätöksentekoa, vaikutamme suoraan päättäjiin ja virkamiehiin, annamme lausuntoja ja olemme mukana työryhmissä sekä alan hankkeissa.

Pihvilihan tunnettuuden parantaminen edellyttää vaikuttavuutta ja joukkovoimaa. Tässä onnistutaan parhaiten tekemällä yhteistyötä pihvikarjankasvattajien ja koko tuotantoketjun kanssa. Liiton painoarvoa mitataan sen jäsen-kunnan kattavuudella – toki sinäkin haluat olla mukana vaikuttamassa parempaan tulevaisuuteen?

Yhteistyössä Pihvikarjaliiton kanssa

Tervetuloa mukaan Pihvikarjaliiton kannattajajäseneksi!
Kannattajajäsenille etuna logonäkyvyys Pihvikarjaliiton lehdissä ja bannernäkyvyys netissä www.pihvikarjaliitto.fi

Tätä teemme:

- Pihvikarjaliiton asiantuntemusta hyödynnetään työryhmissä, joissa esimerkiksi muotoillaan maatalouden tukiehtoja.
- Vaikutamme kannanotoin ja lausunnoin sekä olemalla suoraan yhteydessä poliitikoihin, virkamiehiin ja viranomaisiin lihakarjan kasvatusta tai eläinten hyvinvointia koskevissa kysymyksissä.
- Julkaisemme kolme kertaa vuodessa ilmestyvää Pihvikarja-lehteä, joka tavoittaa pihvikarjaa kasvatavat maatalousyrittäjät, alaan liittyvät päättäjät ja asiantuntijat. Jäsenille lehti jäsenetu, joka postitetaan kotiin. Jäsenet saavat lehdestä myös ilmoitustilaa jäsenhintaan.
- Olemme mukana alan messuilla, näyttelyissä ja tapahtumissa, joissa pihvikarjaa tehdään tunnetuksi.
- Pihvikarjaliiton seminaareissa ja koulutustapahtumissa saa hyödyllistä ja tuoretta tietoa ajankohtaisista asioista.
- Teemme yhteistyötä kaupallisten sidosryhmiemme kanssa pihvilihan tunnettuuden lisäämiseksi kuluttajien keskuudessa.
- Liitto tarjoaa jäsenilleen mahdollisuuden tavata muita pihvikarjankasvattajia, tutustua ja verkostoitua.

**Liittymisen voit hoitaa helposti osoitteessa:
www.pihvikarjaliitto.fi**

Jäsenhinnat 2017

Henkilöjäsen 130 €
Yhdistysjäsen 200 €
Kannattajajäsen 500 €

Jäsenhintojen alv. 0 %.

Jäsenhinnat vahvistetaan vuosittain Liittokokouksessa.

Pihvikarjaliitto pidättää oikeuden jäsenhinnan muutokseen.

Rauhallista joulua ja onnea vuodelle 2018!

Markkinoiden monipuolisimmat rehuanalyysit myös 2018 Mikkelistä!

Kiittäen hyvästä yhteistyöstä 2017
www.viljavuuspalvelu.fi

**Kiitämme kuluneesta vuodesta.
Onnea tulevalle vuodelle!**

PIRKANMAAN
LIHAPALVELU OY
Puhelin (03) 511 5535

LIHA HIETANEN OY
Puhelin (03) 5141533
www.lihahietanen.fi

Pihvikarjayhdistykset

Pihvikarjayhdistykset ovat olleet mukana perustamassa Pihvikarjankasvattajien liittoa. Jos olet kiinnostunut jostain tietyistä rodusta/roduista, käy tutustumassa alla oleviin sivustoihin ja ota rohkeasti yhteyttä!

Suomen Angusyhdistys ry

www.angus.fi
Puheenjohtaja Maiju Pesonen
Puhelin 050 542 4569
Sihteeri Anna Hokkanen
Puhelin 040 839 3432

Suomen Charolaisyhdistys ry

www.charolais.fi
Puheenjohtaja Matti Hannola
Puhelin 0400 777999
Sihteeri Anne-Marie Rosenlew
Puhelin 040 590 5718

Suomen Herefordyhdistys ry

www.hereford.fi
Puheenjohtaja Jyri Tanner
Puhelin 040 591 3033
Sihteeri Taru Luomajärvi
Puhelin 044 339 6089

Suomen Highland Cattle Club ry

www.highlandcattle.fi
Puheenjohtaja Arja Primietta
Puhelin 040 716 0981
Sihteeri Johanna Ratia
Puhelin 050 368 1463

Suomen Limousinkasvattajat ry

www.limousin.fi
Puheenjohtaja Helena Kukkonen
Puhelin 040 535 4338
Sihteeri Johanna Jantunen
Puhelin 044 550 3191

Suomen Simmentalyhdistys ry

www.simentalyhdistys.fi
Puheenjohtaja Jarkko Rautiainen
Puhelin 0440 886 086
Sihteeri Maarit Kallio
Puhelin 040 586 2887

PIHVIKARJALIITON HALLITUS

Antti Veräväinen, puheenjohtaja (Akaa)
Puhelin 0500 835 084 • antti.veravainen@pihvikarjaliitto.fi

Anssi Hänninen, varapuheenjohtaja (Rautalampi)
Puhelin 0400-579432 • anssi.hanninen@pp1.netsor.fi

Tero Hosike (Huittinen)
Puhelin 040-7224914 • tero.hosike@dnainternet.net

Esa Karjalainen (Vaala)
Puhelin 0400 584 612 • esa68.karjalainen@gmail.com

Juha Moisander (Orimattila)
Puhelin 0400 355504 • juha.moisander@phnet.fi

Hannu Parviainen (Nilsä)
Puhelin 040 7042694 • hannuparvi@dnainternet.net

Esko Rissanen (Pieksämäki)
Puhelin 0400 658953 • esko@hyvatuuli.fi

Janne Räisänen (Varkaus)
Puhelin 040 7158567 • traktoripalvelu@gmail.com

VARAJÄSENET:

Arja Kaunikkila-Laurikainen (Jyväskylä)

Juha Salin (Virrat)

TOIMINTAKOORDINAATTORI

Susanna Heikkinen
Puhelin 040 588 1067 – susanna.heikkinen@pihvikarjaliitto.fi

OTA YHTEYTTÄ. LUODAAN YHTEINEN TULEVAISUUS!
KESKUSTELEMME MIELELLÄMME LISÄÄ!

www.pihvikarjaliitto.fi

Semex Beef™
Building Better Beef

PALVELEMME PIHVIKARJATILOJA – TARJOLLA NUPOJA SONNEJA KEVÄÄN SIEMENNYKSIIN

Charolais Cedardale Zeal PP 125 Z

Limousin Posthaven PP Zansibar

Angus GF Hole In One 7 C

Simmental PHS Bank Roll 345 B

Pihvisonniluettelot ja lisätiedot heidi.savander@semex.fi.
Tilaukset Heidiltä, puh. 0500 860 637 tai
www.semex.fi/sonnilomake tai tilaukset@semex.fi.
Kysy alkioden sopimushuuteluista miia.ikonen@semex.fi.

www.semex.fi

Semex Finland Oy | Viikatetie 3, 91900 Liminka | puh. 040 550 7643 | sari.alhainen@semex.fi

**Pihvikarjaliitto toivottaa
lukijoilleen
hyvää joulua
ja menestystä vuodelle 2018**